

Kotona Etelä-Karjalassa

Etelä-Karjalan kotoutumisohjelma

Etelä-Karjalan
työllisyysalue

Lappeenranta

TAIPALSAARI

LUUMÄKI

työllisyysalue

Sisällysluettelo

1. Kotoutumishjelma

- 1.1. Johdanto ja ohjelman hyväksyminen
- 1.2. Keskeinen lainsäädäntö

2. Maahanmuuton väestörakenne ja työllisyys Etelä-Karjalassa

3. Maahanmuutto ja kotoutuminen – osa rakenteita

- 3.1. Etelä-Karjalan työllisyysalueen palvelustrategia
- 3.2. Etelä-Karjalan hyvinvointisuunnitelma ja alueelliset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kärkihjelmat

4. Ohjaus- ja neuvontapalvelut maahan muuttaneille

- 4.1. Ohjaus- ja neuvontapalveluiden järjestäminen
- 4.2. International House ohjaus- ja neuvontapalvelu

5. Yhteydenotto kotoutumista edistäviin palveluihin

6. Kotona lapsiaan hoitavien vanhempien tavoittaminen kotoutumista edistävien palveluiden piiriin

7. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelma

- 7.1. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi
- 7.2. Kotoutumissuunnitelma
- 7.3. Monialainen kotoutumisen yhteistyö hyvinvointialueen kanssa
- 7.4. Kotoutuja-asiakkaiden ohjaus ja neuvonta

8. Yhteiskuntaorientaatio

9. Kotoutumiskoulutus

- 9.1. Kotoutumiskoulutus työvoimakoulutuksena Etelä-Karjalassa
- 9.2. Kotoutumiskoulutus omaehtoisena koulutuksena
- 9.3. Kielitaidon päättöttestaus

10. Muita kotoutumista edistäviä koulutuspalveluita kielen oppimiseen, yrittäjyyteen ja työllistymiseen ja työelämävalmiuksiin

- 10.1 Etelä-Karjalan työllisyysalueen palveluita kotoutumisen tueksi
- 10.2 Etelä-Karjalan yrityspalvelut
- 10.3. Tutkintoon valmentava TUVA-koulutus Etelä-Karjalassa
- 10.4. Etelä-Karjalan IB lukio
- 10.5. Vapaan sivistystyön koulutukset maahan muuttaneille Etelä-Karjalassa

11. Muita kotoutumista edistäviä palveluita Etelä-Karjalassa

- 11.1. Kunnallisia kotoutumista edistäviä palveluita Etelä-Karjalassa
- 11.2. Hyvinvointialueen kotoutumista edistäviä palveluita
- 11.3. Kolmannen sektorin toiminta – yhteisöissä ja järjestöissä edistetään kotoutumista

12. Yhteistyö ja verkostot kotoutumisen edistämisessä Etelä-Karjalassa

13. Yhteenvedo

Lähteet

Liite 1 Väestö kansalaisuuden ja kielen mukaan Etelä-Karjalassa 2025

Liite 2 Työllisyyskatsaus kotoutumishjelman liitteeksi

Liite 3 Pakolaistyön maakunnallinen toimintamalli

1.

Kotoutumisohjelma

1.1. Johdanto ja ohjelman hyväksyminen

Tähän kotoutumishjelma-asiakirjaan on koottu keskeiset Etelä-Karjalan alueen kotoutumisen palvelut. Kotoutumishjelmaan kuvattujen palveluiden tavoitteena on Kotoutumislain mukaisesti edistää maahanmuuttaneiden kotoutumista, työllisyyttä tai yrittäjyyttä, työelämävalmiuksia sekä osaamista. Palveluiden avulla tuetaan kotoutumista ja asettautumista Etelä-Karjalaan.

Ohjelmaa täydennetään, arvioidaan ja päivitetään osana Etelä-Karjalan työllisyysalueen kotoutumisen edistämistoimintaa yhteistyössä alueen kuntien kanssa. Etelä-Karjalan työllisyysalueeseen kuuluvat Lappeenranta, Imatra, Lemi, Luumäki, Parikka, Rautjärvi, Ruokolahdi, Savitaipale ja Taipalsaari. Kuntien kesken tehdään sopimuksellista yhteistyötä, jossa on sovittu, että Etelä-Karjalan työllisyysalue järjestää kunnan vastuulle kuuluvat kotoutumisen palvelut myös työvoiman ulkopuolisille maahanmuuttajille.

Kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden kotoutumisen edistämisen palveluiden järjestämisestä sekä niiden suunnittelusta, kehittämisestä ja seurannasta paikallistasolla. Etelä-Karjalassa kunnat kehittävät kotoutumisen edistämistä monialaisena yhteistyönä. Ne huolehtivat myös kunnan kotoutumisen edistämisen suunnittelun ja kehittämisen yhteensovittamisesta hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien palveluiden suunnittelun ja kehittämisen kanssa.

Lakisääteisiä kunnan kotoutumisen edistämisen palveluita ovat **ohjaus ja neuvonta, osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi, kotoutumissuunnitelma**, kotoutumissuunnitelmassa sovittavat kunnan kotoutumispalvelut, kuten **monikielinen yhteiskuntaorientaatio, kotoutumiskoulutus** sekä **kotoutuja-asiakkaiden ohjaus ja neuvonta**. Lisäksi tuetaan kiintiöpakolaisten ja turvapaikkamenettelyssä oles-

keluluvan saaneiden muuttoa kuntapaikalle sekä järjestetään heidän alkuvaiheensa ohjaus ja neuvonta. Vieraskielisten ohjaus ja neuvontapalvelun osalta on huomioitava, että se on suunnattu kaikille maahanmuuttajille.

Tätä kotoutumishjelmaa koordinoi Etelä-Karjalan työllisyysalueen kotoutumiskoordinaattori. Ohjelma on laadittu yhteistyössä Etelä-Karjalan työllisyysalueen, Etelä-Karjalan hyvinvointialueen, alueen oppilaitosten, järjestöjen sekä muiden asiantuntijoiden kanssa. Ohjelman kuvaamisessa on hyödynnetty työ- ja elinkeinoministeriössä laadittuja kotoutumisen ja työllisyyden viitearkkitehtuurikuvauksia. Viitearkkitehtuurit kuvaavat tavoitetilan ja auttavat suunnittelemaan paikallisia tai alueellisia kotoutumis- ja työvoimapalveluita. Niissä kuvataan esimerkiksi palveluiden kokonaisuutta, prosesseja, toimijoita, tietojärjestelmiä ja tiedolla johtamisen rakenteita.

Vuonna 2025 voimaan tullut kotoutumislaki ei edellytä ohjelma-asiakirjan hyväksymistä kunnanvaltuustossa.

Etelä-Karjalan kotoutumishjelma on hyväksytty Etelä-Karjalan työvoima- ja maahanmuuttopalvelujen lautakunnassa **21.5.2026**. Tämän jälkeen ohjelma-asiakirja on toimitettu Etelä-Karjalan kuntiin, Etelä-Karjalan hyvinvointialueelle sekä Kaakkois-Suomen elinvoimakeskukseen.

Etelä-Karjalan työvoima- ja maahanmuuttopalveluiden lautakunta sekä alueen kuntien muodostama seurantaryhmä seuraavat ohjelman ja siinä kuvattujen palveluiden toteutumista. Kotoutumishjelmaa kehitetään toimintakentän ja lakimuutosten edellyttämällä tavalla ja päivitetään vuosittain.

Kotoutumishjelmassa käytettävät termit noudattavat työ- ja elinkeinoministeriön kotoutumisen sanastoa (Kotoutumisen sanasto 2. laitos). Sanaston linkki löytyy lähdeluettelosta.

1.2. Keskeinen lainsäädäntö

Kotoutumisen edistämistä ohjataan useilla laeilla. Kotoutumista edistäviä palveluja annetaan myös yleisen palvelujärjestelmän mukaisina palveluina, joista säädetään erikseen niitä koskevassa lainsäädännössä, kuten opetustoimen, sosiaali- ja terveyshuollon sekä työllistymistä edistävissä säädöksissä. Kotoutumislaisa (681/2023) säädetään kotoutumisen keskeisimmistä viranomaisvelvoitteista ja tehtävistä.

Viranomaisten tehtävistä säädetään lisäksi muun muassa kuntalaisa (410/2015), työvoimapalveluiden järjestämisestä annetusta laissa (380/2023), työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetusta laissa (381/2023), hyvinvointialueesta annetussa laissa (611/2021) sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (612/2021). Kotoutumisen edistämisessä keskeistä sääntelyä ovat myös perus- ja ihmisoikeudet, perustuslaki (731/1999), yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) sekä hallinnon yleislait kuten hallintolaki (434/2003) ja laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999).

2.

Maahanmuuton väestö- rakenne ja työllisyys Etelä-Karjalassa

Maahan muuttaneet ja muun kielinen väestö Etelä-Karjalassa:

Maahanmuutto on tärkeä tekijä Etelä-Karjalan väestön vähenemisen ehkäisemiseksi. Etelä-Karjalassa asuukin yhä enenevässä määrin erilaisia ulkomaalaistaustaisia väestöryhmiä, ja ulkomaalaistaustaisten osuus Etelä-Karjalan väestöstä jatkaa kasvuaan. Eri väestöryhmiä voidaan tilastojen näkökulmasta jaotella muun muassa ulkomaan kansalaisiin ja vieraskielisiin. Ulkomaan kansalaisilla tarkoitetaan Suomessa vakituisesti asuvia henkilöitä, joiden kansalaisuus on jokin muu kuin suomi. Etelä-Karjalassa asuu vakituisesti ihmisiä kymmenistä eri kansalaisuuksista, joista suurimpana on perinteisesti ollut venäjän kansalaiset. Suurin osa Etelä-Karjalassa vakituisesti asuvista ulkomaan kansalaisista on Euroopasta, mutta etenkin viime vuosina aasialaisten osuus on kasvanut huomattavasti.

Vieraskielisillä tarkoitetaan Suomessa vakituisesti asuvia henkilöitä, joiden äidinkieli on jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Venäjän kansalaisten suuri määrä Etelä-Karjalassa näkyy myös venäjänkielisten suurena osuutena maakunnan vieraskielisestä väestöstä, mutta vieraskielinen väestö on moninaistunut.

Etelä-Karjalassa asuvat ulkomaan kansalaiset ja vieraskieliset tulevat maakuntaan erilaisista taustoista ja syistä. Etelä-Karjalassa asuviin ulkomaan kansalaisiin ja vieraskielisiin lukeutuvat niin työn- tai opiskelun vuoksi tänne muuttavat kuin pakolaiset (kansainvälistä suojelua saavat henkilöt, kiintiöpakolaiset ja tilapäistä suojelua saavat henkilöt). Kansainvälistä suojelua saavaksi katsotaan henkilö, jolle on myönnetty joko pakolaisasema (hänelle on annettu turvapaikka tai hänet on otettu kiintiöpakolaisena UNHCR:n esityksestä) tai toissijaisen suojelun asema. Tilapäistä suojelua voidaan antaa henkilölle, joka on joutunut pakenemaan asuinmaastaan sota- toimien, muun väkivaltaisen tilanteen tai ympäristökatastrofin seurauksena. (Sisäministeriö.)

Etelä-Karjalassa kotoutumisen palveluissa näkyvät myös pieninä väestöryhminä henkilöt, joiden oleskelun perusteena on ihmiskaupan uhrin asema sekä alaikäisenä ilman huoltajaa maahan saapuneet lapset.

Tilastokeskus julkaisee väestötietojärjestelmästä saatavat edeltävää vuotta koskevat väestörakennetilastot vuosittain maaliskuuhun vaihteessa. Väestörakennetilasto kuvaa Suomessa vuoden viimeisenä päivänä vakinaisesti asunutta väestöä. Vakinaiseen väestöön kuuluvat ne henkilöt, joilla on henkilötunnus ja vakinainen kotikunta Suomessa. Ajantasaisista tilastoista koottu aineisto on kotoutumisohjelma-asiakirjan liitteenä.

Ulkomaalaistaustaisten työllisyys

Etelä-Karjalassa tilastollista tietoa ulkomaalaisten ja vieraskielisten työllisyyteen liittyen saadaan mm. työttömyyden rakenteesta; työttömien työnhakijoiden määrästä, aktivointiasusteesta ja palveluihin ohjautumisesta. Tilastollista seuranta Etelä-Karjalan työllisyysalueella tehdään kuukausittain.

Elinvoimakeskuksen verkkosivuille kootaan tietoa maakuntakohtaisesti, ja lisätietoa voi kysyä myös Etelä-Karjalan työllisyysalueelta tai liittymällä työllisyysalueen koordinoimalle Elinvoimaa Etelä-Karjalaan Teams-alustalle.

Kotoutumisohjelman liitteenä on Etelä-Karjalan työllisyysalueen laatima tilastokoonti ulkomaalaisista työnhakija-asiakkaista.

3.

Maahanmuutto ja kotoutuminen – osa rakenteita

Kotoutuminen ja maahanmuutto on tärkeää huomioida alueen kuntien, hyvinvointialueen ja työllisyysalueen palveluissa, keskeisten eri kotoutumisen toimijoiden palveluiden strategioissa ja kuntien tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmissa.

Etelä-Karjalan työllisyysalueen palvelustrategiassa, hyvinvointialueen strategiatyössä sekä Etelä-Karjalan liiton maakuntaohjelmassa edistetään myös kotoutumista, hyviä väestö-

suhteita, alueelle asettautumista ja sitä, miten tärkeänä elinvoimatekijänä alueelle muualta muuttaneet ihmiset nähdään ja miten heidät huomioidaan palveluissa.

Kieleltään ja kulttuuritaustaltaan moninaistuva väestö on osa Etelä-Karjalaa, ja osallisuuden ja tasa-arvon huomioiminen myös maakunnallisessa strategiatyössä on hyvä nostaa esille. Pitovoimaa ja osallisuutta rakennetaan maakunnassa ensisijaisesti yhteistyöllä.

Yhteisissä tavoitteissa onnistuminen edellyttää yhteistyötä monilla eri osa-alueilla

Kuva: Kuntien ja hyvinvointialueen välinen yhteistyö hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi (Kuntaliitto)

3.1. Etelä-Karjalan työllisyysalueen palvelustrategia

Työvoimaviranomainen vastaa työvoimapalvelujen ja kotoutumis- ja maahanmuuttopalvelujen järjestämisestä, päätöksenteosta ja lainmukaisesta toimeenpanosta Etelä-Karjalassa. Se koordinoi työnhaun, työnvälityksen, osaamisen kehittämisen, työnantaja- ja yrityspalvelujen sekä maahanmuuton ja kotoutumisen palvelukokonaisuuksia yhdessä alueen toimijoiden kanssa. Työllisyysalue varmistaa, että työnhakijoille, työnantajille ja maahanmuuttajille tarjottavat palvelut ovat sujuvia, vaikuttavia ja alueen tarpeisiin perustuvia, ja kehittää niitä tiedolla johtamisen avulla sekä kokoaa alueen yhteistyöverkostot.

Palvelustrategia ohjaa työllisyysalueen toimintaa osana Lappeenrannan kaupungin organisaatiota ja määrittää yhteisen suunnan vuosille 2026–2029. Palvelustrategia pohjautuu Lappeenrannan kaupungin strategisiin linjauksiin, sisältäen vision ”**Kestäviä menestystarinoita**”, arvot rohkeasti, yhdessä ja eteenpäin katsoen, sekä kärkiteemat ”**Kasvun mahdollistaja**”, ”**Tulevaisuuden tekijä**” ja ”**Sujuvan arjen turvaaja**”.

Etelä-Karjalan työllisyysalueella järjestetään ja tuotetaan vaikuttavia, yhdenvertaisia ja asiakaslähtöisiä työllisyys- ja maahanmuuttopalveluja koko maakunnan asukkaille sekä työnantajille ja yrityksille. Tavoitteena on vaikuttaa myönteisesti koko maakunnan elinvoimaan, maakunnan väestön mahdollisuuksiin lisätä omaa hyvinvointia ja työllisyyttä sekä tukea alueelle asettuvia uusia asukkaita, työnantajia ja yrityksiä. Visio toteutuu toimimalla yhdessä alueen yritysten ja työnantajien ja asukkaiden kanssa; Työllisyysalue toimii tiiviissä yhteistyössä kuntien, hyvinvointialueen, koulutustoimijoiden, yritysten ja kolmannen sektorin kanssa, jotta palvelut vastaavat mahdollisimman hyvin asiakkaiden tarpeisiin.

Palvelustrategia perustuu lakisääteisiin tehtäviin, alueelliseen toimintaympäristöön, elinvoimatarpeisiin, kuntien yhteisiin linjauksiin sekä valtakunnallisiin työllisyyden edistämisen tavoitteisiin. Palvelustrategian keskiössä ovat kolme päätavoitetta:

- Edistämme nopeaa työllistymistä.
- Palvelumme edistävät työllistymistä.
- Edistämme yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

Toiminta kattaa koko työnhaun ja työllistymisen palveluketjun: alkuvaiheen ohjauksen, osaamisen kehittämisen, työnvälityksen ja yritysyhteistyön, maahanmuuton ja kotoutumisen palvelut sekä monialaisen tuen niille asiakkaille, joiden työ- ja toimintakyky edellyttää useiden toimijoiden yhteistä työskentelyä. Lisäksi vahvistetaan alueen työmarkkinoita tarjoamalla työnantajille palveluja osaavan työvoiman saatavuuden, rekrytointien ja muutostilanteiden tueksi.

Palvelustrategian toimeenpano tukee maakunnan elinvoimaa, osaavan työvoiman saatavuutta ja laadukkaita, kustannustehokkaita työllisyys- ja maahanmuuttopalveluita.

Monialaiset palvelut -palvelualueen Maahanmuutto ja kotoutuminen -tiimi vastaa muun muassa Kotoutumislain mukaisista palveluista alueelle sijoittuneille kansainvälisille asukkaille ja työnhakijoille.

3.2. Etelä-Karjalan hyvinvointisuunnitelma ja alueelliset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kärkiohjelmat

Etelä-Karjalan hyvinvointisuunnitelma 2026–2029 rakentuu kolmen kärkiohjelman – Sopuisa, Sutjakka ja Ikäystävällinen Etelä-Karjala – ympärille. Kärkiohjelmien yhteisenä tavoitteena on lisätä asukkaiden osallisuutta, parantaa elämänlaatua, hillitä palvelutarpeen kasvua ja ohjata asukkaat oikea-aikaisesti hyvinvointia ja terveyttä edistäviin palveluihin. Jokaisella ohjelmalla on lisäksi omat ikäryhmäkohtaiset painopisteensä: Sopuisa keskittyy lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin, Sutjakka työikäisten hyvinvointiin ja elintapoihin, ja Ikäystävällinen Etelä-Karjala ikääntyneiden toimintakyvyn ja osallisuuden tukemiseen. Myös Etelä-Karjalan kunnat ovat sitoutuneet kärkiohjelmien tavoitteisiin omissa hyvinvointisuunnitelmissaan.

Eteläkarjalaisten osallisuuden kokemuksen vahvistaminen on yksi hyvinvointisuunnitelmaa läpileikkaavista tavoitteista. Kaikkien kolmen jäljempänä esiteltävän kärkiohjelman toimenpiteillä pyritään vaikuttamaan siihen, että asukkaat voivat vaikuttaa oman elämänsä kulkuun ja tehdä hyvinvointiaan palvelevia valintoja, kokevat kuuluvansa yhteisöön ja voivat vaikuttaa heille tärkeisiin asioihin, sekä osallistua yhteiseen tekemiseen ja jakaa osaamistaan myös muille. Kansalaisten aktiivisuuden tukeminen ja yksilön oman toimijuuden vahvistaminen on osa osallisuuden edistämistä, ja sitä halutaan vahvistaa myös suunnitelman toimenpiteillä. Osallisuutta vahvistetaan yhteisellä työllä, johon osallistuvat hyvinvointialueen lisäksi myös muut toimijat, kuten kuntien eri toimialat, järjestöt ja seurakunnat.

Osallisuuden toteutuminen edellyttää saavutettavaa ja esteetöntä elinympäristöä, jossa jokaisella hyvinvointialueen asukkaalla on mahdollisuus osallistua yhteiskuntaan yhdenvertaisesti – iästä, toimintakyvystä, kielestä tai muista yksilöllisistä tarpeista riippumatta. Esteettömyys ja saavutettavuus tukevat erityisesti niitä ryhmiä, joiden osallistumismahdollisuudet ovat vaarassa kaventua. Etelä-Karjalan hyvinvointialueen toiminnallisessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa 2025–2028 on nostettu esiin hyvinvointialueen yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet, jotka tukevat saavutettavuutta ja asukkaiden yhdenvertaista pääsyä palveluihin.

Kaikissa Etelä-Karjalan kunnissa on laadittu hyvinvointisuunnitelmat. Suunnitelmat hyväksytään valtuustoissa, ja niissä on tärkeää huomioida myös tarkemmin terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen osana kotoutumisen edistämistä ja osallisuustyötä.

Kaupunki- ja kuntakohtaisesta suunnitelmasta esimerkkinä Lappeenrannan kaupungin seurattavat hyvinvointityön sisälle asetetut kotoutumisen painopisteet vuosille 2026–2029 ovat seuraavat:

- Edistetään perheiden kotoutumista
- Kotoutumisen ja paikkakunnalle asettautumisen edistäminen osana kotoutumisohjelmatyötä
- Hyvien väestösuhteiden ja osallisuuden edistäminen kotoutumistyössä

4.

Ohjaus- ja neuvontapalvelut maahan muuttaneille

Maahanmuuton alkuvaiheessa kaikki tarvitsevat perustietoa Suomessa elämisestä. Kotoutuminen käynnistyy nopeammin, kun ohjaus- ja neuvontapalvelut ovat helposti saatavilla ja vastaavat eri tilanteista tulevien maahanmuuttajien ja eri kieliryhmien tarpeisiin.

Tietoa Suomeen muuttamisesta ja asumisesta on saatavilla myös eri viranomaisten ylläpitämillä verkkosivustoilla, joilta jokainen tarvitseva voi itse hakea tietoa. Useilla sivustoilla tietoa on tarjolla monella eri kielellä, hyvänä esimerkkinä Info Finlandin verkkosivut.

4.1. Ohjaus- ja neuvontapalveluiden järjestäminen

Viranomaisilla on hallintolain (434/2003) mukaisesti yleinen lakisääteinen ohjaus- ja neuvontavelvollisuus, jota täydentävät erityislait. Kotoutumislain 8 §:n mukaan kunnan, työvoimaviranomaisen sekä muiden viranomaisten on annettava maahanmuuttajalle asianmukaista ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävistä toimenpiteistä ja palveluista sekä työelämästä. Lisäksi sosiaalihuoltolain (1301/2014) 6 §:n mukaan hyvinvointialueen asukkaille on tarjottava sosiaalihuollon neuvontaa ja ohjausta.

Viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin. Jos asia ei kuulu viranomaisen toimivaltaan, opastetaan asiakas eteenpäin toimivaltaiselle viranomaiselle, käytännössä toimivaltaisen viranomaisen asiointipisteeseen tai muuhun asiointikanaavaan. Kotoutumislaisissa tarkoitettuja muita viranomaisia ovat esimerkiksi Maahanmuuttovirasto, hyvinvointialue, Kansaneläkelaitos (Kela), työsuojeluviranomaiset ja Verohallinto.

4.2 International House ohjaus- ja neuvontapalvelu

Ohjauksen ja neuvonnan palveluita maahan muuttaneille ja vieraskielisille Etelä-Karjalan alueella järjestää Etelä-Karjalan työllisyysalue. Palvelun toimipisteet ovat Imatralla ja Lappeenrannassa, mutta palvelua tarjotaan myös muissa alueen kunnissa kuntien tarpeen mukaan. Palvelua tarjotaan toimipisteissä ilman ajanvarausta, puhelinneuvontana, sekä ennalta sovittuina ajanvarauksina.

International House ohjaus- ja neuvontapalvelu tarjoaa tietoa ja ohjausta alueella asumiseen, ohjaa eteenpäin erilaisiin palveluihin asiakkaan tarpeiden mukaan, ja on tarkoitettu kotoutumisen kaikissa vaiheissa oleville. Palveluissa annetaan tietoa ja ohjausta kotoutumispalveluista, työllisyyspalveluista, kuntien tuottamista muista palveluista ja harrastustoiminnasta, sekä yleistä neuvontaa asiakkaiden tarpeista lähtien. Palvelu perustuu kotoutumislainsäädäntöön ja tulkkia voidaan käyttää tarvittaessa.

Etelä-Karjalan työllisyysalueen järjestämät kuntaviranomaisen kotoutumisen edistämisen palvelut:

- **International House- ohjaus ja neuvonta** puhelimitse, sähköpostilla, ilman aika-varausta sekä ajanvarauksella.
- **WELCOME-palvelu:** asettautumisen tueksi paikkakunnalle vasta muuttaneille ulkomaalaistaustaisille ja vieraskielisille.
- **Infoja, ryhmiä ja tapahtumia;** järjestetään kohdennetusti vieraskielisille kuntalaisille resurssien ja tarpeen mukaan (esimerkiksi sopeutumisen luennot, palveluinfot, vaali-infot tai ikäihmisille suunnattu ryhmätoiminta).
- **Viestintä:** Kansainvälinen Etelä-Karjala nettisivut, International House uutiskirje ja sosiaalisen median kanavat.
- **Kotoutumisen ohjaus- ja neuvonta** (asiakkuuteen perustuvaa tavoitteellista kotoutumisen ohjausta ja neuvontaa asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti).

Kotoutumisen palveluissa tehdään yhteistyötä kuntien muiden palvelujen, maahanmuuttajien kanssa työskentelevien tahojen sekä oppilaitosten kanssa. Etelä-Karjalan kotoutumisen työvoimaviranomaiset ohjaavat myös työnhakija-asiakkaita työllistymistä ja koulutusta edistäviin palveluihin.

5.

Yhteydenotto kotoutumista edistäviin palveluihin

Kotoutumislain 9 § (voimaan 1.1.2025) mukaan viranomaisilla on velvollisuus ilmoittaa, kun he kohtaavat henkilön, jolla voi olla oikeus kotoutumisen lakisääteisiin palveluihin. Ilmoituksen tarkoitus on varmistaa, että oikea palvelu voidaan tarjota ajoissa.

Kotoutumispalvelut on tarkoitettu henkilöille, joiden ensimmäisen oleskeluluvan myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröinnistä on kulunut alle kolme vuotta, ja joilla on oikeus lakisääteisiin kotoutumisen tuen palveluihin. Palveluita ovat esimerkiksi:

- **Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja tarvittaessa kotoutumissuunnitelma**
- **Yhteiskuntaorientaatio**
- **Kotoutumiskoulutus**
- **Ohjaus ja neuvonta maahan muuttaneille ja vieraskielisille**
- **Kotona lapsiaan hoitavien vanhempien tavoittelu ja ohjaus palveluihin**
- **Muut kotoutumista edistävät palvelut** (esim. kielen oppiminen, harrastukset ja vapaa-aika)

Kotoutumispalvelut ovat asiakkaalle maksuttomia, ja tarvittaessa palveluissa käytetään tulkkausta. Etelä-Karjalan kuntien kotoutumisen edistämisen palvelut kattavat kaikenikäisten kuntalaisten kotoutumisen edistämisen palvelut.

Yhteydenotto Etelä-Karjalan työllisyysalueen kotoutumispalveluihin tehdään sähköisellä ilmoituksella.

Ilmoitukseen käytettävän lomakkeen suora linkki:

- <https://formbox.fi/e-form/fi/LPR/192aa0c740?fp=0>

Lomakkeelle voi siirtyä myös verkkopolun kautta:

- [lappeenranta.fi/Kansainvälinen Etelä-Karjala/Ohjaus ja neuvonta](https://lappeenranta.fi/Kansainvälinen%20Etel%C3%A4-Karjala/Ohjaus%20ja%20neuvonta)

Lomakkeella annetut tiedot ohjautuvat kotoutumistyön asiantuntijoille, ja kaikki ilmoitukset käsitellään.

Käsittelyn jälkeen asiantuntija ottaa yhteyttä asiakkaaseen mahdollisimman pian lomakkeella annettuja yhteystietoja käyttäen tavoitteena arvioida yhdessä asiakkaan kanssa hänen kotoutumisen palvelutarpeita.

Työnhakijaksi rekisteröityneiden henkilöiden työnhakuun liittyvien asioiden suhteen tulee olla yhteydessä työvoimaviranomaiseen heidän saamiensa ohjeiden mukaisesti.

6.

**Kotona lapsiaan hoitavien
vanhempien tavoittaminen
kotoutumista edistävien
palveluiden piiriin**

Viranomaisten on tuettava erityisesti kotona lapsia hoitavien vanhempien kotoutumispolkua, ja tukea sekä ohjata heitä saatavilla oleviin kotoutumista edistäviin palveluihin. Kotonaan lapsia hoitavien vanhempien tavoittaminen tukee lasten ja koko perheen hyvinvointia sekä edistää kotoutumista. Kotivanhempien tavoittelulla vahvistetaan työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajavanhempien kotoutumista ja yhteiskuntaan kiinnittymistä.

Tieto kotonaan lapsia hoitavista vanhemmista saadaan Kelalta, joka yhdistää Migrin oleskelulupatiedot tietoihin kotihoidon tuen saajista. Kela toimittaa kotoutumisen kuntaviranomaiselle tiedot alle kolme vuotta Suomessa olleista kotihoidon tuen saajista Kelan etuustietopalvelu Kelmun kautta. Näiden tietojen perusteella Kotoutumispalvelujen asiantuntijat ovat ensin yhteydessä listalla olevaan henkilöön ja hänelle annetaan tietoa kotoutumista edistävästä palveluista. Hänelle voidaan laatia osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvio, johon osallistuminen on vapaaehtoista.

Mikäli palvelutarpeen arvion perusteella päädytään laatimaan kotoutumissuunnitelma, kotihoidontukea saavien vanhempien on mahdollista osallistua kotoutumissuunnitelmassa sovittuihin palveluihin osa-aikaisesti. Kotoutumissuunnitelman enimmäiskesto voidaan pidentää sen vuoksi enintään kahdella vuodella. Kotivanhempien tavoittamiseksi Etelä-Karjalassa tehdään yhteistyötä lasten ja perheiden kanssa toimivien tahojen kanssa.

Vastuutahona kotonaan lapsia hoitavien vanhempien tavoittelussa on Etelä-Karjalan työssyysalueen kotoutumisen kuntaviranomaiset.

7.

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelma

7.1. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi

Kunnan on laadittava osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (681/2023, 14§) maahanmuuttajalle, jonka ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröimisestä on kulunut enintään kolme vuotta, jos hän:

1. on työtön työnhakija;
2. on 2 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettu henkilö (on pakolainen, saa kansainvälistä suojelua tai tilapäistä suojelua saava, jolla on kotikunta)
3. saa lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 2 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaista lasten kotihoidon tukea;
4. pyytää arviointia tai viranomaisilta tulee hänestä yhteydenotto (9§) ja hänen arvioidaan sitä tarvitsevan.
5. saa muuten kuin tilapäisesti toimeentulotuesta annetussa laissa tarkoitettua toimeentulotukea;
6. on 2 §:n 6 momentissa tarkoitettu lapsi tai nuori; tai
7. on ihmiskaupan uhri.

Työllisyysalueen maahanmuutto ja kotoutumisen tiimin kotoutumisasiantuntija laatii **osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvion** yhdessä asiakkaan kanssa. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvio sisältää maahan muuttaneen osaamisen, työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä koulutuksen ja muiden kunnan tai palveluntuottajan kotoutumista edistävien palveluiden tarpeet sekä järjestön, yhdistyksen tai yhteisön toimintaan osallistumisen tarpeet.

Arvioinnin aikana selvitetään maahanmuuttajan tavoitteet ja toiveet, aikaisempi koulutus, työhistoria, kielitaito, työllistymisen ja kotoutumisen edellytyksiin vaikuttava työ- ja toimintakyky sekä muut työllistymiseen ja kotoutumiseen merkittävästi vaikuttavat tekijät. Palvelutarpeiden selvittämiseksi maahanmuuttaja voidaan ohjata tarvittaviin asiantuntija-arviointeihin ja tutkimuksiin. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi on käynnistettävä viipymättä, kun kunta saa tiedon tällaisesta henkilöstä.

Työvoimaviranomaisen tekemä osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi sisältää kielitaidon lähtötasoarvioinnin.

7.2 Kotoutumissuunnitelma

Kunta laatii **kotoutumissuunnitelman** (681/2023, §16) maahan muuttaneelle, jos tämän arvioidaan osaamisen ja kotoutumisen tai monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella tarvitsevan sitä kotoutumisensa edistämiseksi, ja jos hänen ensimmäisen oleskelulupansa tai oleskelukortin myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröinnistä on kulunut enintään kolme vuotta.

Kunnan työvoimaviranomainen laatii kotoutumissuunnitelman yhdessä työnhakijaksi rekisteröityneen henkilön kanssa. Kunnan kotoutumisen viranomainen laatii suunnitelman

yhdessä asiakkaan kanssa työvoiman ulkopuolella olevalle kotoutuja-asiakkaalle.

Kotoutumissuunnitelman avulla tuetaan maahanmuuttajan kotoutumista. Kotoutumissuunnitelman laadinnassa hyödynnetään palvelutarpeen arvioinnin tietoja. Palvelutarpeen mukaisesti sekä suunnitelmassa kotoutumisen ja työllistymisen tai yrittäjyyden edistämiseksi asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi valitaan ja aikataulutetaan kotoutumista edistävät palvelut. Maahan muuttanutta voidaan myös ohjata hakeutumaan sovittuihin palveluihin. Kotoutumissuunnitelman toteutumista seurataan ja/tai tarkistetaan sovitusti.

7.3. Monialainen kotoutumisen yhteistyö hyvinvointialueen kanssa

Etelä-Karjalan hyvinvointialue osallistuu osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin, jos maahanmuuttajan kotoutumisen edistäminen edellyttää kunnan ja hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien sosiaali- ja terveystalvelujen yhteensovittamista. Monialaisen yhteistyön tarvetta arvioidaan kunkin asiakkaan kohdalla yksilöllisesti. Monialaisella yhteistyöllä varmistetaan haavoittuvassa asemassa olevien maahanmuuttajien tarpeisiin vastaaminen tarvittaessa ja tarpeen mukaisten palvelujen yhteensovittaminen. Monialaista yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa tehdään myös alaikäisenä ilman huoltajaa tulleiden, kuntapaikan saaneiden alaikäisten lasten ja heidän edustajiensa kanssa.

PALVELU/TOIMENPIDE	TYÖNHAKIJA-ASIAKKAAT	MUUT KOTOUTUJA-ASIAKKAAT
Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi	Etelä-Karjalan työllisyysalueen työvoimaviranomainen	Etelä-Karjalan työllisyysalueen kotoutumisen kuntaviranomainen
Kotoutumissuunnitelma	Etelä-Karjalan työllisyysalueen työvoimaviranomainen	Etelä-Karjalan työllisyysalueen kotoutumisen kuntaviranomainen
Monialaisena yhteistyönä toteutettu palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelma	Etelä-Karjalan työllisyysalueen työvoimaviranomainen ja Etelä-Karjalan hyvinvointialueen kotoutumista edistävä sosiaalityö yhdessä, mikäli asiakkaan kotoutumisen edistäminen edellyttää sosiaali- ja terveystalveluiden yhteensovittamista.	Etelä-Karjalan työllisyysalueen kotoutumisen kuntaviranomainen ja Etelä-Karjalan hyvinvointialueen kotoutumista edistävä sosiaalityö yhdessä, mikäli asiakkaan kotoutumisen edistäminen edellyttää sosiaali- ja terveystalveluiden yhteensovittamista.

7.4. Kotoutuja-asiakkaiden ohjaus ja neuvonta

Kotoutuja-asiakkaalla tarkoitetaan henkilöä, jolla on voimassa oleva kotoutumissuunnitelma (KotoL 13§:n mom. 5). Kotoutuminen on tavoitteellista toimintaa, jossa kotoutujalla itsellään on iso vastuu ja rooli. Suunnitelman laatii joko työvoimaviranomainen tai kotoutumisen kuntaviranomainen. Kotoutumisen edistämiseen liittyvän ohjauksen ja neuvonnan avulla seurataan kotoutumissuunnitelmaa ja siihen asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Jos kotoutumissuunnitelma on laadittu työvoimaviranomaisen toimesta ja asiakkaalla on tarvetta myös ohjaukselle ja neuvonnalle, muilta asioilta osin kuin pelkästään kotoutumissuunnitelmaan työvoimaviranomaisen toimesta kirjattujen asioiden osalta. Henkilö voidaan sisäisesti ohjata maahanmuutto- ja kotoutuminen tiimille, jossa hän saa henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa. Jokaisen henkilön palveluntarve arvioidaan yksilöllisesti kotoutumisen kuntaviranomaisen asiakastyön tiimissä.

Kunnan kotoutumisviranomaisen eli kotoutumisasiantuntijan kanssa kotoutumisen tavoit-

teita edistetään yhteisillä sovituilta asiakastapaamisilla, jotta ohjauksen ja neuvonnan avulla voidaan tukea hänen omaa toimijuuttaan ja löytää palveluita, joista asiakas hyötyy. Erityishuomio tulee kiinnittää haavoittuviin asiakasryhmiin ja henkilöihin, joilla on erityinen tarve ohjaukselle ja neuvonnalle. Kotoutumisen ohjauksessa ja neuvonnassa huomioidaan myös perheitä ja tuetaan elämän rakentamista uudessa kotimaassa.

Kotoutuja-asiakkaiden ohjaamiseen ja neuvontaan sisältyy voi sisältyä esimerkiksi:

- Ohjausta ja neuvontaa Suomessa asumiseen ja elämiseen liittyen
- Ohjausta alueen palveluihin ja saatavilla olevista palveluista tiedottaminen
- Kotoutumisen edistymisen seuranta
- Asiointi- ja kotikäynnit

Kotoutumisen ohjauksen- ja neuvonnan asiakkuuteen perustuvaa palvelua voidaan tarjota tarvittaessa myös sellaisille asiakkaille, joilla kotoutumissuunnitelma ei ole enää voimassa, tai siihen ei ole oikeutta.

8.

Yhteiskuntaorientaatio

Kunnan on järjestettävä kotoutuja-asiakkaille yhteiskuntaorientaatio mahdollisuuksien mukaan heidän äidinkiellään tai muutoin hyvin osaamallaan kielillä (säädös 576/2024). Monikielisen yhteiskuntaorientaation voi toteuttaa kunta tai palveluntuottaja. Yhteiskuntaorientaation on sisällettävä tietoa Suomessa asumisesta, elämisestä ja työskentelemisestä, suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta sekä yksilön oikeuksista ja velvollisuuksista.

Käytännössä yhteiskuntaorientaatiokokonaisuus on kurssi, jossa maahanmuuttaja saa tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta omalla äidinkielellään tai muulla hyvin osaamallaan kielellä. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio on osa kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuutta. Tavoitteena on, että asiakkaille syntyy kokonaiskuva siitä, millainen suomalainen yhteiskunta on ja miten se on muotoutunut nykyiseksi.

Yhteiskuntaorientaatio sisältää muun muassa:

- Tietoa Suomessa asumisesta, elämisestä ja työskentelemisestä
- Suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta
- Yksilön oikeuksista ja velvollisuuksista

Yhteiskuntaorientaatiokurssia tarjotaan ennen kaikkea kotoutuja-asiakkaille. Kotoutuja-asiakas on maahanmuuttaja, jolla on voimassa oleva kotoutumissuunnitelma.

Etelä-Karjalassa työllisyysalue vastaa monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestämisestä. Palvelu hankitaan palveluntuottajalta, ja koulutuksen toteutuksesta vastaa palvelun tuottaja hankintasopimuksen mukaisesti. Yhteiskuntaorientaatiokursseja on mahdollista järjestää myös omana toimintana.

Yhteiskuntaorientaatiota järjestetään Etelä-Karjalan kunnissa tarpeen mukaan lähiopeutuksena ja / tai hybridiopetuksena. Kurseja on tarpeen järjestää useilla eri kielillä, ja eri kieliryhmien tarpeita seurataan osana kotoutumisen edistämisen työtä. Tarvittavat kurssit hankitaan palveluntuottajalta.

Yhteiskuntaorientaatiota tarjotaan kotoutuja-asiakkaille asiakkuuden alkuvaiheessa. Mikäli henkilölle on laadittu kotoutumissuunnitelma, palvelu kirjataan henkilön kotoutumissuunnitelmaan.

Yhteiskuntaorientaatiota voi tarjota myös muille maahanmuuttajille kuin kotoutuja-asiakkaille.

9.

Kotoutumiskoulutus

Kotoutumiskoulutuksen tavoitteena on kehittää oppivelvollisuusiän ylittäneen maahanmuuttajan suomen tai ruotsin kielen taitoa ja muita kotoutumista edistäviä valmiuksia, jotka tukevat maahanmuuttajan pääsyä opintoihin ja työelämään sekä osallistumista yhteiskunnan toimintaan. Osana kotoutumiskoulutusta toteutetaan kielitaidon päättöttestaus, jonka avulla seurataan koulutuksen kielellisen tavoitteen täyttymistä. Kotoutumiskoulutusta järjestetään lähtökohtaisesti Opetushallituksen laatiman opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Kotoutumiskoulutusta voidaan toteuttaa myös luku- ja kirjoitustaidon koulutuksena tai aikuisten perusopetuksena.

Kotoutumiskoulutukseen sisältyy työssäoppimista tai työ- ja toimintakykyä tukevaa toimintaa. Kielellisenä tavoitteena on suomen tai ruotsin kielen toimiva peruskielitaito. Opetushallitus määrää kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteista. (681/2023 §26)

Kotoutumiskoulutusta voidaan järjestää työvoimakoulutuksena tai omaehtoisena opiskeluna (KotoL 27 §). Työnhakijaksi rekisteröityneille kotoutuja-asiakkaille kotoutumiskoulutus toteutetaan pääsääntöisesti työvoimakoulutuksena.

Koulutusta järjestetään Lappeenrannassa ja Imatralla. Koulutuksiin ohjaututaan osana yksilöllisen kotoutumissuunnitelman toimenpiteitä.

Kotoutumiskoulutuksen osalta kunnan tehtäviä hoitavan työllisyysalueen on sovitettava kotoutumiskoulutus yhteen kotoutumisohjelmaan sisältyvien palveluiden, kunnan muiden palveluiden, työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettujen palveluiden sekä kansallisen koulutusjärjestelmän kanssa siten, että kotoutuja-asiakkaan käytössä on yhteen sovitettuja työllistymistä ja ammatillista osaamista edistäviä palvelukokonaisuuksia. (681/2023 §27)

9.1. Kotoutumiskoulutus työvoimakoulutuksena Etelä-Karjalassa

Työnhakijaksi rekisteröityneen kotoutuja-asiakkaan kotoutumiskoulutus toteutetaan pääsääntöisesti työvoimakoulutuksena, josta säädetään työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023 61 § 1 mom.). Koulutuksen järjestäjätaho on Etelä-Karjalan työllisyysalue.

Etelä-Karjalassa työllisyysalueen järjestämän kotoutumiskoulutuksen toteuttaa Etelä-Kar-

jalan koulutuskuntayhtymä (Saimaan Ammattiopisto Sampo). Koulutusta järjestetään Lappeenrannassa ja Imatralla. Koulutuksiin hakeudutaan työvoimaviranomaisen ohjaamana. Suomen kielen taidon lähtötason arviointi testataan ennen varsinaista koulutusta.

Etelä-Karjalassa työllisyysalue huolehtii siitä, että alueella on tarjolla kotoutumiskoulutusta.

9.2. Kotoutumiskoulutus Etelä-Karjalassa omaehtoisena koulutuksena

Omaehtoiseen kotoutumiskoulutukseen voivat hakeutua myös muut kuin työnhakijaksi rekisteröityneet asiakkaat.

Etelä-Karjalan alueella omaehtoista kotoutumiskoulutusta tarjoavat:

- Etelä-Karjalan kansalaisopisto, EKKO
- Joutsenon Opisto
- Etelä-Karjalan kesäyliopisto, KESYLI

Omaehtoista kotoutumiskoulutusta järjestetään koulutustahojen omien edellytysten mukaisesti osana heidän muuta koulutustarjontaansa. Ohjautuminen omaehtoiisiin koulutuksiin tapahtuu suoraan oppilaitosten kautta tai muiden ohjaus- ja neuvontapalveluiden kautta.

9.3. Kielitaidon päättötestaus

Kotoutumiskoulutuksen järjestäjä toteuttaa Kotoutumislain mukaisen kielitaidon päättötestauksen (KotoL 26§) osana koulutusta. Kielitaidon päättötestaus koskee niitä koulutuksia, joissa noudatetaan Opetushallituksen opetussuunnitelman perusteita. Päättötestaus toteutetaan ryhmättestauksena, kun kotoutumiskoulutuksen järjestäjä on arvioinut opiskelijan valmiudet riittäviksi testin suorittamiseen. Pääsääntöisesti testaus on viimeisen koulutusmoduulin lopussa.

Työnhakija-asiakkaille tarkoitetun kotoutumiskoulutuksen ja kielitaidon päättötestauksen vastuutahona on Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä (Saimaan Ammattiopisto Sampo) tai omaehtoisen kotoutumiskoulutuksen osalta muu koulutuksen järjestäjätaho.

10.

**Muita kotoutumista edistäviä
koulutuspalveluita kielen
oppimiseen, yrittäjyyteen- ja
työllistymiseen ja työelämä-
valmiuksiin**

Etelä-Karjalan alueella on tarjolla myös muita koulutuksia ja palveluita, jotka edistävät maahan muuttaneiden kieli-, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä. Etelä-Karjalassa on paljon toimintaa ja palveluita kielen oppimiseen, erilaisiin työelämälähtöisiin valmennuksiin ja yrittäjyyteen myös eri rahoituslähteiden kautta toteutettujen hankkeiden muodossa. Erilaiset hankkeet ovat kuitenkin usein kausiluontoisia. Kotoutumisohjelman yleisistä palvelukuvauksista on rajattu pois hankkeet, ja kuvauksissa huomioidaan vain pysyvät palvelut ja toimijat.

Kielen osaaminen sekä yrittäjyyden ja työelämän pelisääntöjen omaksuminen ovat tärkeä osa kotoutumisen prosessia ja oman elämän rakentamista Etelä-Karjalassa. Asiakkaita ohjataan näihin palveluihin viranomaisen toi-

mesta jatkuvasti osana perustoimintaa. Vapaaehtoisista palveluista jaetaan tietoa alueen maahanmuuttajaväestölle osana toimijoiden välistä verkostoyhteistyötä. Etelä-Karjalan kunnissa, osana kuntien omaa työllisyyden hoitoa tuetaan muualta muuttaneita kuntalaisia työllistymisessä alueelle.

Keskeisiä toimijoita ovat muun muassa, työllisyysalueen palvelut, Etelä-Karjalan yrityspalvelut, TUVA koulutus, työpajatoimijat, kielen osaamisen näyttämiseen tarkoitettu yleinen kielitestausta (YKI) Saimaan Ammattiopisto Sampossa sekä kielen osaamista parantava kerho ja kurssitoiminta eri toimijoiden järjestämänä.

Järjestöt, yhdistykset, seurakunnat ja muut kolmannen sektorin toimijat ovat tärkeitä toimijoita maksuttomassa kielen oppimisessa ja osallisuuden edistämisessä.

10.1. Etelä-Karjalan työllisyysalueen palveluita kotoutumisen tueksi

Etelä-Karjalan työllisyysalueen eri palveluissa ohjataan ja neuvotaan vieraskielisiä ja maahan muuttaneita, osana perustoimintaa. Osa palveluista on kohdennettu erityisesti muunkielisille ja kotoutuja-asiakkaille. Palveluita järjestetään omana toimintana sekä osana International House verkostoyhteistyötä. Etelä-Karjalan työllisyysalue ylläpitää ja koordinoi maakunnallista International House verkostoa.

Kansainvälinen Etelä-Karjala / International House South Karelia

Etelä-Karjalassa edistetään kansainvälisyyttä ja kotoutumista International House South Karelia -toimintamallilla, jolla tarjotaan tukea muusta maasta muuttaneille asettautumiseen ja työllistymiseen Etelä-Karjalan alueelle.

International House South Karelia -verkosto koostuu yhteisen alueen keskeiset toimijat, jotka tukevat kansainvälisten osaajien alueelle asettu-

mista ja kotoutumista. Verkostoon kuuluu muun muassa kuntien ja viranomaisien edustajia, oppilaitoksia sekä kolmannen sektorin toimijoita. Verkosto kokoontuu säännöllisesti eri teemojen äärelle jakamaan tietoa, kehittämään palveluja ja levittämään hyviä käytäntöjä.

Osana International House South Karelia -toimintamallia järjestetään erilaisia tilaisuuksia, infoja ja kohtaamisia, jotka tukevat alueelle asettumista, työllistymistä ja osallisuutta. Tilaisuuksia toteutetaan yhteistyössä verkoston eri toimijoiden kanssa. Ne tarjoavat mahdollisuuksia vertaistukeen, verkostoitumiseen sekä tiedon saamiseen suomalaisesta yhteiskunnasta, palvelujärjestelmästä ja Etelä-Karjalan alueesta.

Työnantajat ja yritykset tunnustetaan tärkeinä verkostokumppaneina kotoutumista ja työllistymistä tukevassa kokonaisuudessa. International House South Karelia -toimintamallin puitteissa työnantajia on ollut mukana esimerkiksi ura-aiheisissa Career Club -tilaisuuksissa.

Ajankohtaisista asioista ja palveluista viestitään monikanavaisesti suomeksi ja englanniksi. Viestintää toteutetaan muun muassa verkkosivuilla lappeenranta.fi/fi_kansainvalinen-etela-karjala ja lappeenranta.fi/en/international-house-south-karelia, **Kansainvälinen Etelä-Karjala (International House South Karelia)** -uutiskirjeen sekä sosiaalisen median kanavien, kuten Instagramin ja Facebookin, kautta. LinkedIniä hyödynnetään erityisesti sidosryhmien tavoittamiseen Lappeenrannan kaupungin kanavien kautta.

Työhönvalmennus suomeksi, englanniksi, ukrainaksi ja venäjäksi

Työhönvalmennus on tarkoitettu Lappeenrannan ja Imatran seudun työnhakijalle, joka tarvitsee henkilökohtaista tukea avoimille työmarkkinoille työllistymiseen. Valmennusta on saatavilla suomen kielen lisäksi englanniksi, ukrainaksi ja venäjäksi. Palveluun ohjaututaan työvoimaviranomaisen kautta. Valmennus on asiakkaalle maksuton.

10.2. Etelä-Karjalan yrityspalvelut

Etelä-Karjalassa yrityksiä ja yrittäjiä aiko- via yksityishenkilöitä tuetaan monipuolisilla yrityspalveluilla.

Henkilökohtaista tietoa ja neuvontaa yrittäjyydestä kiinnostuneille maahanmuuttajille annetaan Etelä-Karjalan työllisyysalueen ohjaus- ja neuvontapalveluissa. Ohjausta on mahdollista saada omakielisenä tulkkauspalvelujen avulla.

Yrittäjyyskoulutusta ja -valmennusta voidaan tarvittaessa järjestää työvoimaviranomaisen toimesta myös englannin kielellä. Startti yrittäjyyteen -tilaisuuksia järjestetään yhteistyössä Imatran seudun kehitysyritys Oy Kehyn ja Lappeenrannan kaupungin yrityspalvelujen kanssa. Tilaisuuksia on mahdollista järjestää myös englannin kielellä.

Etelä-Karjalan työllisyysalue tarjoaa yritysasiakkaille suunnattua englannin kielistä puhelinpalvelua. Lisäksi työllisyysalueella asiakkaita ohjataan valtakunnallisiin yrittäjyysohjausta ja -neuvontaa antaviin verkko- ja puhelinpalveluihin, esimerkiksi Yritys-Suomen ylläpitämään englanninkieliseen puhelinpalveluun.

Maksuttomia yrityspalveluja tuottavat muun muassa Business Mill, Etelä-Karjalan työllisyysalue, Imatran seudun kehitysyritys oy (Kehy) ja Lappeenrannan kaupungin yrityspalvelut. Edellä mainittujen toimijoiden kautta myös muut maakunnalliset sekä valtakunnalliset yrityspalvelut ovat tavoitettavissa verkostoyhteistyön kautta. Etelä-Karjalan alueelle muuttaneita yrittäjiä ja yrittäjyydestä kiinnostuneita maahan muuttaneita voidaan ohjata myös maakunnan kuntien omiin yrityspalveluihin. Etelä-Karjalan yrityspalvelut tarjoavat neuvontaa ja ohjausta muun muassa yrityksen perustamiseen, yritystoiminnan kehittämiseen sekä yritysten muutostilanteisiin.

Business Mill

- <https://businessmill.fi/>

Etelä-Karjalan työllisyysalueen työnantaja- ja yrityspalvelut

- www.lappeenranta.fi/en/south-karelia-employment-area

KEHY

- kehy.fi/

Lappeenrannan kaupungin yrityspalvelut:

- lappeenranta.fi/en/business-services

10.3. Tutkintoon valmentava TUVA-koulutus Etelä-Karjalassa

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus TUVA antaa opiskelijalle valmiuksia hakeutua lukiokoulutukseen tai ammatilliseen tutkintokoulutukseen, ohjaa jatko-opinto- ja työelämäsuunnitelman laadintaan sekä vahvistaa opiskelijan edellytyksiä suorittaa lukiokoulutuksen oppimäärä ja sen päätteeksi suoritettava ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto. Alle 18-vuotiaalle opiskelijalle koulutusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.

Etelä-Karjalassa tutkintoon valmentavaa TUVA-koulutusta järjestetään Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä Saimaan Ammattiopisto Samossa. Maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoilla on mahdollisuus vahvistaa kielen osaamistaan TUVA -opintojen aikana.

TUVA-polulla painottuvat opinto- ja uraohjaus, perustaitojen vahvistaminen, lukiokoulutuksen

opinnot ja niihin valmentautuminen. Lisäksi koulutukseen kuuluu yhteiskunnallisen osallisuuden vahvistaminen, työelämätaidot ja työelämässä tapahtuva oppiminen sekä valinnaiset opinnot. Koulutuksen aikana opiskelija parantaa opintovalmiuksiaan, vahvistaa ammatinvalintaansa ja kehittää opiskelu- ja tiedonhankintataitojaan. Koulutus tukee opiskelijan kasvua ja kehitystä. Sen aikana on mahdollista tutustua lukiokoulutukseen sekä ammatillisiin opintoihin. Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Saimaan Ammattiopisto Sampon ryhmätötehtäviä järjestetään Lappeenrannassa ja Imatralla. Koulutuksen vastuutahona Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä, Saimaan Ammattiopisto Sampo. Sampo tekee tiivistä yhteistyötä työelämysalueen ja Etelä-Karjalan hyvinvointialueen kanssa ja pyrkii vastaamaan alueelliseen koulutustarpeeseen.

10.4. Etelä-Karjalan IB lukio

Etelä-Karjalassa järjestetään myös kansainvälistä lukiokoulutusta, jossa noudatetaan kansainvälistä opetussuunnitelmaa. IB lukiokoulutuksen päätteeksi suoritetaan tutkinto, joka vastaa tasoltaan suomalaista ylioppilastutkintoa. Tutkinnot antavat saman jatko-opintokelpoisuuden korkeakouluopintoihin kuin kansallinen ylioppilastutkinto.

Etelä-Karjalan IB-lukiossa tarjotaan opiskelijoille vahvan kielitaidon lisäksi valmiudet jatko-opintoihin ja kansainvälisiin uramahdollisuuksiin. IB-lukiossa opiskelija suorittaa International Baccalaureate Diploma Programme -tutkinnon Imatran tai Lappeenrannan kampuksella.

10.5. Vapaan sivistystyön koulutukset maahan muuttaneille Etelä-Karjalassa

Vapaan sivistystyön tehtävänä on edistää elinikäistä oppimista sekä järjestää tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Vapaa sivistystyö tarjoaa monipuolisia maahanmuuttajakoulutuksia Etelä-Karjalan alueella asuville maahan muuttaneille. Vapaan

sivistystyön oppilaitoksiin kuuluvat muun muassa kansanopistot, kansalaisopistot ja kesäyliopistot. Koulutuksiin / kursseille hakeutuminen on avointa kaikille, riippumatta oleskelulupatyypistä tai maassaoloajasta.

Vapaassa sivistystyössä opetuksesta voidaan periä maksuja.

Vapaa sivistystyö pystyy reagoimaan hyvinkin nopeasti erilaisiin koulutustarpeisiin käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Oppilaitokset tekevät yhteistyötä työllisyysalueen kanssa ilmoittamalla vähintään 20 viikkotuntia sisältävät koulutukset Koulutusportti-järjestelmään. Vapaan sivistystyön toimijat osallistuvat alueen koulutustyöryhmän toimintaan ja tiedottavat yhteistyötahoja alkavista koulutuksista/kursseista.

Vapaan sivistystyön koulutusta järjestävät tahot

Etelä-Karjalan alueella suomen kielen koulutuksia järjestetään seuraavissa vapaan sivistystyön oppilaitoksissa:

- Etelä-Karjalan kansalaisopisto, EKKO
- Virta-opisto (työväenopisto)
- Joutsenon opisto (kansanopisto)
- STEP-kansanopisto Ruokolahden Kampus
- Etelä-Karjalan kesäyliopisto
- Simpelejärven opisto.

Lisäksi Etelä-Karjalan alueella toimii Savitaipaaleen kansalaisopisto (Savitaipale, Lemi, Taipalsaari), mutta se ei ole järjestänyt suomen kielen kursseja. Kansanopistoissa järjestetään paljon ammatillisia koulutuksia, joihin myös maahan muuttaneet voivat hakea opiskelemaan. Lisäksi Joutsenon opisto järjestää suomen kielen koulutusta Joutsenon vastaanottokeskuksen asiakkaille.

Koulutusmuodot

Vapaan sivistystyön järjestämät suomen kielen koulutusmuodot

1. Luku- ja kirjoitustaidon koulutus on tarkoitettu maahan muuttaneille, jotka ovat käyneet vain vähän / ei lainkaan koulua kotimaassaan tai joiden täytyy harjoitella

latinalaista kirjoitusjärjestelmää ennen kotoutumiskoulutukseen siirtymistä. Koulutus ilmoitetaan Koulutusportti-järjestelmän kautta ja yleensä koulutukseen hakeudutaan työvoimaviranomaisen ohjaamana. Koulutus on kotoutujille maksuton. Vähintään 20 viikkotuntia sisältävän koulutuksen lisäksi on mahdollista järjestää lyhyempikestoisia kursseja tai tarvittaessa yksilöopetusta.

2. Aikuisten perusopetus on tarkoitettu oppivelvollisuuden ylittäneille maahan muuttaneille, jotka tarvitsevat opiskelunvalmiuksien kehittämistä ja perusopetuksen päättötodistuksen jatkaakseen opintojaan. Opetus sisältää lukutaitovaiheen, alkuvaiheen ja päättövaiheen, ja opiskelija opiskelee yksilöllisesti henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti. Koulutus on osallistujalle maksuton. Etelä-Karjalan alueella ei tällä hetkellä järjestetä aikuisten perusopetusta, lähimmät järjestävät tahot ovat muun muassa Otavan kansanopisto Mikkelissä, Valkealan kansanopisto Kouvolassa ja Itä-Karjalan kansanopisto Punkaharjulla, ja asiakkaita voidaan ohjata myös näihin koulutuksiin.

3. Muita erilaisia kielikoulutuksia/kursseja järjestetään sekä eri kielitasoilla että erilaisin teemakurssein. Kurssit ovat maksullisia, ja opiskelija hankkii myös kurssilla käytettävän oppikirjan itse. Kielikursseja järjestävät Etelä-Karjalan kansalaisopisto, Virta-opisto ja Etelä-Karjalan kesäyliopisto. Etelä-Karjalan kansalaisopistosta on mahdollista hankkia myös yksilö-/pienryhmäopetusta.

Koulutuksiin hakeutuminen / vapaan sivistystyön koulutustarjonta

Koulutuksiin hakeudutaan ilmoittautumalla koulutuksen tarjoajalle tai työnhakija-asiakkaat hakeutuvat koulutukseen työvoimaviranomaisen ohjaamina, ja tarvittaessa pyydetään puolta omaehtoisesta koulutuksesta.

11.

Muita kotoutumista edistäviä palveluita Etelä-Karjalassa

Etelä-Karjalan alueen kaikissa kunnissa ja hyvinvointialueella edistetään kotoutumista osana peruspalveluita. Peruspalveluihin oikeutettuja kuntalaisia neuvotaan, ohjataan ja tiedotetaan heille kuuluvista peruspalveluista osana kuntien ja Etelä-Karjalan työllisyysalueen, Etelä-Karjalan hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden perustoimintaa.

Kulttuuri-, järjestö-, vapaa-aika ja harrastustoimintaan ohjaaminen on myös tärkeä osa

elämistä uudella paikkakunnalla ja uudessa kotimaassa, ja se tukee erityisesti sosiaalisten kontaktien rakentamista.

Alueen kunnat kehittävät kotoutumisen edistämistä monialaisena yhteistyönä. Kunnat huolehtivat kunnan kotoutumisen edistämisen suunnittelun ja kehittämisen yhteensovittamisesta hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien palveluiden suunnittelun ja kehittämisen kanssa.

11.1. Kunnallisia kotoutumista edistäviä palveluita

Kotoutumista tukevia ja edistäviä keskeisiä kunnallisia peruspalveluita Etelä-Karjalan kunnissa ovat:

- Alueen kuntien nuorisopalvelut, Ohjaamo Lappeenranta ja Ohjaamo Imatra
- Kulttuuri- ja liikuntapalvelut ja kaikukortti
- Varhaiskasvatuksen ja opetuksen peruspalvelut
- Lukiokoulutus Etelä-Karjalassa
- Kirjastopalvelut
- Kuntien ylläpitämät kohtaamispaikat
- Asumisen palvelut
- Kuntien järjestämät tilaisuudet ja tapahtumat (osallisuus ja yhteisöllisyys)
- Peruskoulujen valmistava opetus ja omakielinen opetus perusopetuksen osana

11.2. Hyvinvointialueen kotoutumista edistäviä palveluita

Kotoutuja-asiakkaat asioivat hyvinvointialueella pääsääntöisesti kaikissa hyvinvointialueen palveluissa. Työkäisille on järjestetty erilliset kotoutumista edistävän sosiaalityön palvelut, jotka ovat osa aikuissosiaalityön palveluita.

Kaikenikäiset sosiaalityötä tarvitsevat henkilöt voivat itse hakeutua palveluihin asioimalla neuvontapalveluissa, soittamalla tai sähköisen asiointin kautta. Yhteydenoton sosiaalihuoltoon voi tehdä yhdessä henkilön kanssa tai huolen herätessä kuka tahansa voi tehdä ilmoituksen

lapsesta, aikuisesta tai vanhuksesta ilman henkilön suostumusta. Huoli voi syntyä esimerkiksi silloin, kun ihminen näyttää kykenemättömältä huolehtimaan itsestään ja/tai perheensä turvallisuudesta. Ilmoituksen voi tehdä myös nimettömänä.

Kun huoli-ilmoitus on tehty, ammattilaiset käsittelevät tiedot ja arvioivat palvelutarpeen. Varhaisella avuntarpeen tunnistamisella pyritään tukemaan kaikenikäisten hyvinvointia ja auttamaan arjessa selviytymistä.

Kotoutumista edistävä sosiaalityö ja sosiaaliohjaus aikuissosiaalityössä

Kotoutumista edistävän sosiaalityön palvelu on tarkoitettu 18–64-vuotiaille kansainvälistä suojelua saaville henkilöille, mikäli heillä on sosiaalipalveluiden tarpeita. Palvelu on tarkoitettu alkuvaiheen kotoutumisen tueksi henkilöille, joilla on kotikunta Etelä-Karjalassa, ja jotka ovat asuneet Suomessa alle kolme vuotta. Lisäksi hyvinvointialueen kotoutumista edistävä sosiaalityö järjestää palvelut ihmiskaupan uhreille, joilla on kotikunta Etelä-Karjalassa.

Kotoutumista edistävissä sosiaalityössä tuetaan ihmistä elämänvaiheessa eteenpäin pääsemiseksi ja tarvittaessa autetaan etsimään sopivia palveluja. Yhteistyötä tehdään tarpeen mukaan muiden toimijoiden kanssa.

Kotoutumista edistävä sosiaalityö ja sosiaaliohjaus voivat sisältää:

- Sosiaalihuoltolain mukainen palvelutarpeen arviointi
- Suunnitelmallinen sosiaalityö ja sosiaaliohjaus
- Palveluihin ja etuuksiin liittyvä ohjaus ja neuvonta
- Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki
- Tuki kriisitilanteissa

Monialainen yhteistyö kotoutuja-asiakkaiden kohdalla

Monialainen yhteistyö kotoutumista edistävän sosiaalityön ja ohjauksen sekä työllisyysalueen kotoutumisen ja maahanmuuttotyön kanssa korostuu erityisesti niiden kotoutuja-asiakkaiden kohdalla, jotka tarvitsevat kotoutumisensa alkuvaiheessa monialaista tukea.

Jos kunnan palveluissa havaitaan sosiaalihuoltolain mukaista palvelutarpeen arvioinnin tarvetta, yhteistyö käynnistetään tekemällä maahanmuuttajasta sosiaalihuoltolain § 35 mukaisen yhteydenoton tai ilmoituksen tuen tarpeen arvioimiseksi.

Sosiaalihuoltolain mukaiset yhteydenotot ja ilmoitukset

Monialaista osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointia käynnistettäessä hyvinvointialueen edustaja kutsutaan mukaan työskentelyyn tekemällä maahanmuuttajasta sosiaalihuoltolain (2014/1301 §35) mukainen yhteydenotto tai ilmoitus tuen tarpeen arvioimiseksi. Yhteydenotto tai ilmoitus tehdään Etelä-Karjalan hyvinvointialueen sähköisen palvelukanavan kautta. Ilmoitus ohjautuu asiakkaan iän mukaisesti työikäisten, ikääntyneiden tai lapsiperheiden palveluihin. Hyvinvointialue ottaa yhteyttä ilmoituksen tehneeseen tahoon ja sovitaan yhteistyön jatkoaskelista.

Maahan muuttaneiden alkuvaiheen terveystarkastukset

Työnhakija- ja maahanmuuttaja-asiakkaat tarvitsevat usein myös alkuvaiheessa terveystarkastuksen, jossa kartoitetaan maahan muuttaneen henkilön terveyden kokonaistilannetta ja ohjataan henkilö tarvittaessa lisätutkimuksiin.

Alkuvaiheen terveystarkastukset kuuluvat Etelä-Karjalasta kotikunnan saaneille henkilöille, ja ne järjestetään Etelä-Karjalan hyvinvointialueen toimesta. Terveystarkastus sisältää muun muassa fyysisen ja psyykkisen terveydentilan kartoittamisen sekä tarvittavia laboratorio- ja röntgentutkimuksia. Lisäksi tarkastetaan rokotusten voimassaolo ja annetaan infoa alueen terveystarpeista. Tarvittaessa asiakkaat ohjataan neuvolan ja kouluterveydenhuollon piiriin.

Puhelinnumero terveystarkastuksiin on keskitetty koko Etelä-Karjalan asiakkaille: 05 352 2078.

Palvelu toimii takaisinsoitto periaatteella. Asiakas jättää soittopyynnön, johon vastataan 1-3 vuorokauden kuluessa.

11.3. Kolmannen sektorin toiminta – yhteisöissä ja järjestöissä edistetään kotoutumista

Kotoutumista edistävää järjestötoimintaa tai vastaavaa kolmannen sektorin ja yhteisöjen toimintaa on runsaasti Etelä-Karjalan alueella. Alueen kunnissa järjestöt, seurakunnat sekä muut toimijat toimivat aktiivisesti tarjoten osallistumismahdollisuuksia, ottamalla muun kieliä ja maahan muuttaneita mukaan toimintaan joko osallistujina tai tasavertaisina toimijoina ja edistävät kotoutumista sekä osallisuutta eri tavoin. Paikkakunnalle kotoutumisen näkökulmasta sosiaalisen verkoston ja yhteisöihin kuumisen merkitys on erityisen tärkeä.

Listaus yhdistystoiminnoista, joiden toiminta edistää kotoutumista:

- Harrastuksia ja liikuntaa tarjoava yhdistystoiminta; ml. urheilu- ja seuratoiminta
- Terveystta- ja hyvinvointia edistävä yhdistystoiminta
- Aineellista apua, ruoka-apua ja auttamista tarjoava yhdistystoiminta
- Hengelliset- ja aatteelliset yhdistykset
- Lapsiperheille tai lapsille suunnattu yhdistystoiminta
- Maahan muuttaneille ja vieraskielisille suunnattu tai kohdennettu yhdistystoiminta
- Kulttuuriyhdistykset ja taiteen perusopetusta tarjoavat yhdistykset ja toimijat
- Työllisyyttä edistävä kolmannen sektorin- ja järjestöjen toiminta
- Asukasyhdistykset ja kohtaamispaikat
- Arjen taidot ja kotitalousneuvonta
- Monikulttuurisuutta ja osallisuutta edistävä yhdistystoiminta
- Oman kielen ja kulttuurin ylläpitämistä tukeva yhdistystoiminta

Esimerkkejä yhteisöjen ja järjestöjen toimijoista Etelä-Karjalassa

Nicehearts ry

Yhteisöotalo Lappeenrannan toiminnan koordinointi.

Yhteisöotalo Lappeenranta

Yhteisöotalo Lappeenrannassa toimii avoimena matalan kynnyksen toimintakeskuksena ja kohtaamispaikkana kaikille kaupunkilaisille. Yhteisöotalolla järjestetään myös eri toimijoiden ylläpitämiä osallisuutta ja hyvinvointia edistäviä ryhmätoimintoja. Toiminta on maksutonta ja useat eri yhteisöotalon toiminnot ovat erityisesti maahanmuuttajataustaisille suunnattuja.

Naapuriäiti Cafe

Naapuriäiti-cafe on ilmainen, avoin kahvila Suomeen muuttaneille naisille. Kahvilassa voit tavata muita Suomeen muuttaneita naisia ja keskustella yhdessä suomeksi ja/tai englanniksi.

Naapuriäiti toiminta

Naapuriäiti-toiminta on vertaistuellista vapaaehtoistoimintaa Suomeen muuttaneille naisille. Kattavan Naapuriäiti-koulutuksen jälkeen Naapuriäidit järjestävät toimintaa alueellaan, auttavat muita Suomeen muuttaneita naisia ja tekevät yhteiskunnallista vaikuttamista. Naapuriäiti-toiminnan aluekoordinaattorit tukevat vapaaehtoisia ja järjestävät mukavaa virkistystoimintaa.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto MLL

Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL) on avoin kansalaisjärjestö, joka edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia. MLL on lasten, nuorten ja perheiden arjen asiantuntija, vapaaehtoistyön toteuttaja, arjen tuen kehittäjä sekä yhteiskunnallinen vaikuttaja. MLL rakentaa yhdessä kumppaneidensa kanssa lapsiystävällistä yhteiskuntaa, jossa lapsia ja lapsuutta

arvostetaan ja jossa kaikki kantavat vastuunsa lasten hyvinvoinnista. MLL toimii lasten oikeuksien puolesta, ja lasten oikeuksien perustana on YK:n lapsen oikeuksien sopimus.

Perhekahvilatoiminta MLL

Perhekahviloihin ovat kaikki tervetulleita! Perhekahvilassa tutustut paikkakunnan muihin, samassa elämäntilanteessa oleviin vanhempiin ja lapset saavat ikäistään leikkiseuraa.

Perhekahvilassa jutellaan, kahvitellaan, leikitään lasten kanssa tai kuullaan asiantuntija-alustuksia. Perhekahvilan toimintaa suunnitellaan yhdessä perhekahvilakävijöiden toiveiden mukaisesti. Perhekahvilat syntyvät vanhempien omasta aloitteesta ja toimivat suurimmaksi osaksi vapaaehtoisvoimin.

Ystäväksi maahanmuuttajaäidille

Toiminta tukee maahan muuttaneiden äitien kotoutumista ja kielen oppimista sekä tutustuttaa heidät suomalaiseen yhteiskuntaan ja kulttuuriin. Maahanmuuttajanainen ja vapaaehtoinen päättävät yhdessä, kuinka usein he tapaavat ja mitä haluavat tehdä tavatessaan. Suomenkielistä ystävää kaipaavat maahan muuttaneet naiset ovat tavallisia naisia, jotka haluavat oppia suomea ja tutustua uuteen ihmiseen. Vapaaehtoisilta ei vaadita mitään erityistaitoja, vaan avoin mieli ja kiinnostus tutustua uuteen ihmiseen riittävät. Joskus maahanmuuttajaäiti ja vapaaehtoinen saavat toisistaan elämänmittaiset ystävät.

Aloitustapaamisessa MLL:n työntekijä on mukana. MLL:n koordinaattori on säännöllisesti yhteydessä molempiin osapuoliin. Etelä-Karjalassa toimintaan liittyvissä kysymyksissä voi olla yhteydessä Kaakkois-Suomen piirin koordinaattoriin.

SPR – Suomen Punainen Risti Kotoutumisen tuki SPR

Vastuu maahan muuttaneiden kotoutumisesta on valtiolla ja kunnilla, joilla on siinä säädetyt tehtävänsä. Suomen Punainen Risti toimii viranomaisten tukena yhteistyössä verkostojen, eri järjestöjen ja yritysten kanssa.

Punainen Risti tukee ensisijaisesti haavoittuvassa asemassa olevien maahan muuttaneiden, kuten turvapaikanhakijoiden ja kiintiöpakolaisten eli uudelleensijoitettujen kotoutumista. Alaikäiset yksin tulleet turvapaikanhakijat sekä perheryhmäkodeissa asuvat nuoret oleskeluluvan saaneet tarvitsevat erityistä tukea.

Varhain aloitettu kotoutumisen tuki auttaa merkittävästi maahan muuttaneen sopeutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Punainen Risti pyrkii tukemaan kotoutumista maahan-tulon ensimmäisestä päivästä lähtien, jolloin motivaatio oppia suomen kieltä ja kulttuuria on suurimmillaan.

Esimerkkejä Punaisen Ristin kotoutumisen tuesta ovat: kielikerhot, Arjen apu, läksyhelppi, ystävöityminen, kansainväliset klubit, osaamisen kartoitus, työelämän tutustumisjaksot (TET).

Ystävöityminen SPR

Suomen Punaisen Ristin ystävöityminen perustuu vapaaehtoistoimintaan. Vapaaehtoisen ystävien tärkein ominaisuus on kyky kuunnella ja olla läsnä. Yhteinen ajanvietto voi olla kahvittelua, ulkoilua tai jokin mielekäs harrastus. Tavoitteena on sitoutua pidemmäksi aikaa.

Ystävien kanssa mietitään, kuinka haluatte tavata. Ystävöitymisen myötä syntyy siteitä yli ikä- ja kulttuurirajojen, ja yhteinen ajanvietto rikastuttaa myös vapaaehtoisen ystävien elämää. Lappeenrannan ystävöitymisen vastaa SPR:n ystävöitymisen koordinaattori.

Kaakkois-Suomen Martat Kotoutumisen tuki Martoissa

Kaikki marttapiirit tukevat oman alueensa kotoutujia sujuvan arjen löytymiseksi uudessa kotimaassa.

Monet kansainväliset martat esittelevät marttatoimintaa maahan muuttaneille. He toimivat tukihenkilöinä piirien kotitalousneuvonnassa tai järjestävät yhteistä ruuanvalmistusta tai käsityö- ja askarteluiltoja. Lisätietoja kansainvälisestä työstä ja kotoutumisen tuesta omasta piiristä tai Marttaliitosta.

Imatran monikulttuurinen toimintakeskus Kipinä

Monikulttuurinen toimintakeskus Kipinä on kaikille avoin matalan kynnyksen kohtaamispaikka Imatralla, johon voi tulla tapaamaan uusia ystäviä, tutustumaan eri kulttuureihin ja harrastamaan eri tavoin.

Toimintakeskuksessa järjestetään muun muassa avointa kerhotoimintaa, suomen kielen kerhoja ja tukikahvilatoimintaa.

Kansainvälinen ystävöityminen LUT-LAB

Ystävöitymisen kautta kansainvälinen LUT-yliopiston tai LAB-ammattikorkeakoulun opiskelija pääsee viettämään aikaa paikallisten kanssa tutustuen suomalaiseen arkielämään.

Ystävöitymistään osallistuvat tutustuvat ystävöitymisessä syyslukukauden alussa syyskuussa, jonka jälkeen tapaamisista sovitaan itsenäisesti.

Ystävöitymistään voi saada LAB-ammattikorkeakoulun tai LUT-yliopiston kansainvälisen vaihto- tai tutkinto-opiskelijan. Kansainväliset opiskelijat ovat iältään noin 19–39-vuotiaita ja tulevat pääosin Euroopasta, Aasiasta ja Afrikasta. He opiskelevat Suomessa joko syyslukukauden, koko lukuvuoden tai muutamia vuosia. Kansainvälistä ystävöitymistään ylläpitävät LUT-yliopisto ja LAB-ammattikorkeakoulu yhteistyössä Lahden ja Lappeenrannan seurakuntayhtymän oppilaitostoiminnan kanssa.

12.

**Yhteistyö ja verkostot
kotoutumisen
edistämiseksi
Etelä-Karjalassa**

Kotoutumisen yhdyspinnoilla Etelä-Karjalassa tehdään säännöllistä yhteistyötä, jotta palvelurakenteet toimivat ja palvelut kehittyvät osana monialaista kotoutumisen toimintaympäristöä. Yhteistyötä tehdään asiakaskohtaisesti, kuntakohtaisesti sekä osana maakunnallisia että valtakunnallisia verkostoja.

Maahanmuuttoon ja kotoutumisen edistämiseen liittyy myös ajankohtaisia ilmiöitä sekä uudenlaisia palvelutarpeita. Suunnitelmallisen yhteistyön avulla kotoutumisen toimijoilla ylläpidetään ajantasaista tilannekuvaa, jolloin palvelutarpeisiin voidaan reagoida paremmin ja pystytään vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin.

Esimerkkejä yhteistyöryhmistä sekä verkostoyhteistyöstä Etelä-Karjalassa

Vastaanottokeskuksesta kuntaan -verkostotoimijat

Verkostoyhteistyössä käsitellään käytännön yhteistyöhön ja yhdyspintoihin liittyviä kysymyksiä, erityisesti vastaanottokeskusten, kuntien ja hyvinvointialueen osalta sekä henkilöiden kuntiin muuttoon liittyviä kysymyksiä. Ryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa hyvinvointialueen kokoon kutsumana.

Yhteistyöryhmään osallistuvat tahot

- Etelä-Karjalan työllisyysalueen maahanmuuton ja kotoutumisen palvelut
- Hyvinvointialueen kotoutumista edistävä sosiaalityö
- Etelä-Karjalan hyvinvointialueen lapsiperhesosiaalityö
- Etelä-Karjalan hyvinvointialueen terveysterveystoimet
- Etelä-Karjalan hyvinvointialue: maahanmuuttaneiden terveydenhoitaja
- Alueen vastaanottokeskukset (Joutsenon vastaanottokeskus, Imatran vastaanottokeskus)
- Elinvoimakeskus, aluekehittäminen ja kansainvälisyystiimi
- KELA: Etelä-Karjalan alueen palveluryhmä, edustus myös Eteläinen asiakaspalveluyksikkö

Etelä-Karjalan koulutustyöryhmä

Koulutustyöryhmässä käsitellään alueen koulutuksellisia tarpeita erityisesti kotoutumisen alkuvaiheen koulutusten osalta, kehitetään keskinäistä yhteistyötä, viestintää sekä yhteisiä toimintakäytäntöjä ja ennakoidaan tulevia koulutustarpeita. Koulutustyöryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa.

Koulutustyöryhmään osallistuvat tahot

- Etelä-Karjalan työllisyysalueen maahanmuuton ja kotoutumisen palvelut
- Saimaan Ammattiopisto Sampo
- STEP –kansanopisto Ruokolahden kampus
- Etelä-Karjalan kansalaisopisto EKKO
- Etelä-Karjalan kesäyliopisto KESYLI
- Joutsenon opisto
- LAB Ammattikorkeakoulu, Lappeenrannan kampus
- Elinvoimakeskus, aluekehittäminen- ja kansainvälisyystiimi
- Etelä-Karjalan hyvinvointialue / kotoutumista edistävä sosiaalityö

Ohjauksen ja neuvonnan yhteistyö ja muut verkostot (viranomaistoimijat)

Ohjaus- ja neuvontapalveluihin sekä kotoutumisen edistämiseen liittyvää verkostoyhteistyötä edistetään myös muun muassa seuraavissa verkostoissa:

- Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän Etelä-Karjalan verkosto
- Perhe- ja lähisuhdeväkivallan vastainen työryhmä ehkäisyn työryhmä
- Hyvinvointialue, Kela ja maahanmuuttopalvelut Etelä-Karjalan yhteistyötapaamiset
- Valtakunnallinen kuntien kotoutumispalveluiden verkosto, KEHA koordinoi.

Kuntien ja muiden toimijoiden on mahdollista kutsua maahanmuutto ja kotoutumisen maahanmuuton tiimin edustaja kuntien erilaisiin työryhmiin, joissa tiimin tehtävänkentän tuntemuksesta ja asiantuntemuksesta on hyötyä. Näin voivat olla esimerkiksi kuntien hyvinvoinnin (HYTE) sekä sivistyksen toimialueiden työryhmät. Yhdyspintatyötä tehdään laajasti myös liittyen esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kärkihjelmatyöhön.

13.

Yhteenveto

Tässä kotoutumisohjelma-asiakirjassa on tehty koontia ja kuvattu Etelä-Karjalan alueen kotoutumista edistäviä palveluita. Samanlaista palveluiden yhteen kokoamista kotoutumisen edistämiseen liittyen ei aikaisemmin ole koostettu maakunnallisesti.

Kotoutumiseen liittyvä työ ja maahan muuttaneiden kuntalaisten kotoutumisen edistäminen on monialaista työtä ja palveluita tarjoavat monenlaiset toimijat. Tämä monitoimijainen kenttä maakunnan tasolla ja sen kuvaaminen on ollut myös ohjelmatyön keskeisin haaste, koska toimijoita ja palveluita usean eri kunnan alueella on paljon.

Kotoutumista edistävien palveluiden kuvaaminen Etelä-Karjalan alueella on prosessi, joka on jatkuvassa muutoksessa. Järjestöjen ja hankkeiden toimintoihin vaikuttavat olennaisesti esimerkiksi rahoitukset, ja toimintojen loppuminen muuttaa heti myös toimijakenttää ja alueen palveluita. Myös kuntien ja organisaatioiden toimintaympäristöt muuttuvat, ja viranomaisen toimintaa ohjataan keskeisesti lainsäädännön kautta. Kotoutumisohjelman säännöllisellä päivittämisellä pyritään vastaamaan näihin muutoksiin.

Etelä-Karjalan työllisyysalue on vastannut 2025 vuodesta alkaen kotoutumiseen liittyvien viranomaistehtävien hoidosta ja on siten myös yleis- ja yhteensovittamisvastuussa kotoutumisen edistämisen palveluiden järjestämisestä sekä niiden suunnittelusta, kehittämisestä ja seurannasta paikallistasolla. Muut viranomaistoimijat, kuten KELA, hyvinvointialue ja maahanmuuttovirasto vastaavat kukin omista lakisäätteisistä palveluistaan, kunnat vastaavat omista peruspalveluistaan, koulutuksen järjestäjät omistaan ja kolmas sektori sekä järjestöt omista toiminnoistaan.

Kotoutumisen edistämistä Etelä-Karjalassa on kehitettävä edelleen monialaisena yhteistyönä. Yhteistyö ja palvelujen yhteensovittaminen ovat tärkeitä, kun pohditaan jokaisen asiakkaan omaa polkua ja elämän rakentamista uudessa kotimaassa. Tämä kotoutumisohjelma palvelee erityisesti koko toimijakenttää, selventäen eri toimijoiden rooleja kotoutumisen edistämisessä ja palvellen niitä työntekijöitä, jotka ohjaavat asiakkaita edelleen eteenpäin eri toimijoiden palveluihin.

Etelä-Karjalassa tapahtuu paljon hyviä asioita kotoutumis- ja maahanmuuttotyöhön liittyen. Muualta muuttaneet ihmiset nähdään alueella elinvoimatekijänä, ja myös tästä syystä on tärkeää edistää ja kehittää niitä palveluita, jotka saavat ihmisiä asettautumaan, elämään, kouluttautumaan ja työllistymään alueelle.

Keskinäinen yhteistyö ja monialaisista osista koostuvat palvelut eivät tule häviämään ja siksi onkin tärkeää, että eri toimijat ymmärtävät toistensa työtä ja tekevät verkostotyötä lämmöllä, sitkeästi ja toinen toisiaan arvostaen.

Lähteet

Finlex

Hallintolaki (434/2003). Ajantasainen lainsäädäntö FINLEX.

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030434>

Kuntalaki (410/2015). Ajantasainen lainsäädäntö FINLEX.

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150410>

Laki kotoutumisen edistämisestä (681/2023). Ajantasainen lainsäädäntö FINLEX.

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20230681#Pidm45843170666848>

Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä / TYM (381/2023). Ajantasainen lainsäädäntö FINLEX.

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230381>

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023). Ajantasainen lainsäädäntö FINLEX.

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230380>

Laki hyvinvointialueesta (611/2021). Ajantasainen lainsäädäntö FINLEX.

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2021/20210611>

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021). Ajantasainen lainsäädäntö FINLEX.

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210612>

Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999). Ajantasainen lainsäädäntö FINLEX.

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990621>

Suomen perustuslaki (731/1999). Ajantasainen lainsäädäntö FINLEX.

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014). Ajantasainen lainsäädäntö FINLEX.

Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141325>

Muut lähteet

Etelä-Karjalan hyvinvointialue. Kotoutumista edistävä sosiaalityö.

Saatavissa: <https://www.ekhva.fi/palvelut/tyoikaisten-palvelut/kotouttava-sosiaalipalvelu/>

Etelä-Karjalan hyvinvointialue. Huoli-ilmoitus.

Saatavissa: <https://www.ekhva.fi/asiakkaalle/kanssasi/ilmoita-huolesta/>

Etelä-Karjalan hyvinvointialue. Hyvinvointisuunnitelma 2026–2029.

Saatavissa: <https://www.ekhva.fi/wp-content/uploads/2025/11/Hyvinvointisuunnitelma-2026-2029.pdf>

Etelä-Karjalan IB-lukio. Verkkosivut. Saatavissa: <https://iblukio.fi/fi/>

Etelä-Karjalan kansalaisopisto EKKO. Verkkosivut. Saatavissa: <https://ekko.fi/>

Etelä-Karjalan Kesäyliopisto KESYLI. Verkkosivut. Saatavissa: <https://kesyli.net/>

Etelä-Karjalan työllisyysalueen suunnitelma työvoimapalveluiden järjestämisestä ja kotoutumisen edistämisen tehtävien hoitamisesta. Saatavissa: <https://dynastyjulkaisu.parikkala.fi/kokous/2023279-4-6967.PDF>

Etelä-Karjalan työllisyysalue /TE24 uudistus. Työllisyyden ekosysteemin palvelukuvaukset-Excel. Ei saatavissa.

Etelä-Karjalan yhdistykset ry. Verkkosivut.

Saatavissa: <https://www.ekyhdistykset.fi/>

Imatran kaupungin verkkosivut. Maahan muuttajien opetus.

Saatavissa: <https://www.imatra.fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/maahanmuuttajien-opetus>

Imatran monikulttuuriyhdistys KIPINÄ! ry. Verkkosivut.

Saatavissa: <https://www.imatrankipina.fi/>

Info Finland. Verkkosivut.

Saatavissa: www.infofinland.fi

Joutsenon opiston verkkosivut.

Saatavissa: <https://www.joutsenonopisto.fi/>

KEHY. Yrityspalvelut Imatran seutu.

Saatavissa: <https://kehy.fi/>

Kirje kunnille ja hyvinvointialueille kotoutumisen edistämiseen liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta sekä virkavastuukysymyksistä. VALTIONEUVOSTO.

Saatavissa: <https://kotoutuminen.fi/documents/56901608/164898447/TEM-ja-STM-kirje-kunnille-ja-hyvinvointialueille-6.6.2023.pdf/0069c349-6bbf-fa72-dcd8-57a3f009d070/TEM-ja-STM-kirje-kunnille-ja-hyvinvointialueille-6.6.2023.pdf?t=168656322022>

Kotoutumislain kokonaisuudistus (KOTO24). Verkkosivut.

Saatavissa: <https://kotoutuminen.fi/kotoutumislain-uudistus>

Kotoutumisen sanasto. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja. Saatavissa:

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/855883cc-b0ea-4d98-b737-acec62b9e1bd/content>

Kunnan kotoutumisen edistämisen suunnittelu. Tarkistuslista. Verkkosivut.

Saatavissa: <https://kotoutuminen.fi/koto24-kunnan-kotoutumisen-suunnittelun-tarkistuslista>

Tarkistuslista kunnan kotoutumisohjelman laatimiseen. Kotoutuminen.fi. Verkkosivut.

Saatavissa: [Tarkistuslista kotoutumisohjelman laatimiseen | Kotoutuminen](https://kotoutuminen.fi/kotoutumisohjelman-laatimiseen)

Kuntien kotoutumisen edistämisen viitearkkitehtuuri. KEHA keskus. Saatavissa:

<https://kotoutuminen.fi/documents/56901608/62565623/Kuntien%20kotoutumisen%20viitearkkitehtuuri%20-%2026.3.2026.pdf/bb67cb1e-930a-ad28-3aa1-9d6a7cae84ce?t=1774515596661>

KOTO24. Tuumaustunti: Kotivanhempien kotoutumisen edistäminen- materiaali. Kuntaliitto. Saatavissa:

https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/KOTO24-tuumaustunti%2026.3.%20Esitysmateriaali_0.pdf

Lappeenrannan kaupungin verkkosivut. Omakielinen opetus.

Saatavissa: [Oman äidinkielen opetus - Lappeenranta](https://www.lappeenranta.fi/oma-kielinen-opetus)

Lappeenrannan kaupunki. Liikuntaa selkosuomeksi.

Saatavissa: <https://www.lappeenranta.fi/fi/kulttuuri-ja-liikunta/liikunta/ohjattu-liikunta/liikuntaa-selkosuomeksi-2024>

Lappeenrannan kaupungin yrityspalvelut. Verkkosivu.

Saatavissa: <https://lappeenranta.fi/fi/yrityspalvelut>

LUT Yliopiston verkkosivut. Ystävöiminta.

Saatavissa: <https://www.lut.fi/fi/tutustu-meihin/yliopiston-esittely/ystavatoiminta>

LUT-LAB korkeakoulu. Kieliopinnot.

Saatavissa: <https://elut.lut.fi/en/completing-studies/language-studies/finnish-second-language>

Mallipohja kunnan kotoutumisohjelmaa kuvaavan asiakirjan laatimisen tueksi. Verkkosivut.

Saatavissa: <https://kotoutuminen.fi/documents/56901608/214708617/Kunnan+kotoutumisohjelmaa+kuvaavan+asiakirjan+lomakepohja.pdf/77af7e08-e111-b207-5d90-ad7a3bc9e527/Kunnan+kotoutumisohjelmaa+kuvaavan+asiakirjan+lomakepohja.pdf?t=1725439988895>

Martat Kaakkois-Suomi.

Verkkosivut: <https://www.martat.fi/kaakkois-suomi/>

Martat. Kotoutumisen tuki. Verkkosivut.

Saatavissa: <https://www.martat.fi/martalle/vapaaehtoistoiminta/kansainvaliset-martat/>

Nicehearts ry. Lappeenrannan yhteisötalon verkkosivut.

Saatavissa: <https://nicehearts.com/lappeenranta/>

Opintopolku.fi. Opetushallituksen ylläpitämä verkkosivusto.

Saatavissa: <https://opintopolku.fi/konfo/fi/>

Sisäministeriö. Turvapaikanhakijat ja pakolaiset.

Saatavissa: <https://intermin.fi/maahanmuutto/turvapaikanhakijat-ja-pakolaiset>

Saimaan ammattiopisto Sampon verkkosivut. Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus TUVA.

Saatavissa: <https://edusampo.fi/hakijalle/koulutusalat/tuva/>

Saimaan ammattiopisto Sampon verkkosivut. Kielitutkinnot ja kotoutumiskoulutus.

Saatavissa: <https://edusampo.fi/hakijalle/koulutusalat/kielitutkinnot-ja-kotoutumiskoulutus/>

STEP koulutus Ruokolahden kampus. Verkkosivut.

<https://step.fi/tietoa-meista/kampukset-ja-toimipaikat/ruokolahden-kampus/>

Suomen Punainen Risti. Ystävätoiminta. Verkkosivut.

Saatavissa: [Yhttps://rednet.punainenristi.fi/node/6294](https://rednet.punainenristi.fi/node/6294)

Suomen Punainen Risti. Kotoutumisen tuki. Verkkosivut.

Saatavissa: <https://vapaaehtoistieto.punainenristi.fi/maahanmuutto/maahanmuuttotyö/kotoutumisen-tuki/>

Tatiana, Kuleva. Kuva (s.34). South-Karelian integration ecosystem map. Pyynnöstä saatavissa.

Työllisyyskatsaus syyskuu 2024. Kaakkois-Suomen ELY keskus.

Saatavissa: <https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/54332454/ty%C3%B6llisyyskatsaus+syyskuu+2024.pdf/bb88f645-97e3-0cff-760f-6745f617fdfa?t=1729573486630>

Yrityssuomen englanninkielinen puhelinpalvelu. Verkkosivusto.

Saatavissa: [Enterprise Finland advisory service - Support and assistance - Suomi.fi](https://www.ely-keskus.fi/enterprise-finland-advisory-service-support-and-assistance-suomi)

Taipalsaaren kunta verkkosivut. Kohtaamispaikka Luoto.

Saatavissa: <https://taipalsaari.fi/fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/kohtaamispaikka-luoto>

Työllisyyskatsaus syyskuu 2024. Kaakkois-Suomen ELY keskus.

Saatavissa: <https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/54332454/ty%C3%B6llisyyskatsaus+syyskuu+2024.pdf/bb88f645-97e3-0cff-760f-6745f617fdfa?t=1729573486630>

Työtaito ry. Verkkosivut.

Saatavissa: <https://tyotaitory.wordpress.com/>

Virta opisto. Työväen opisto Imatran kaupunki.

Saatavissa: <https://www.imatra.fi/virtaopisto>

Yrityssuomen englanninkielinen puhelinpalvelu. Verkkosivusto.

Saatavissa: <https://www.suomi.fi/instructions-and-support/support-and-assistance/enterprise-finland-advisory-service>

LIITE 1 Väestö kansalaisuuden ja kielen mukaan Etelä-Karjalassa Tilastokeskuksen tilastoja vuosilta 2000-2025

Väestö kansalaisuuden ja kielen mukaan Etelä-Karjalassa

LIITE 2 Työllisyyskatsaus kotoutumishjelman liitteeksi (15.4.2026) – tarkastelussa ulkomaalaisten ja vieraskielisten osuus työnhakijoista ja työttömistä Etelä-Karjalassa.

Työllisyyskatsaus kotoutumishjelman liitteeksi (15.4.2026) – tarkastelussa ulkomaalaisten ja vieraskielisten osuus työnhakijoista ja työttömistä Etelä-Karjalassa.

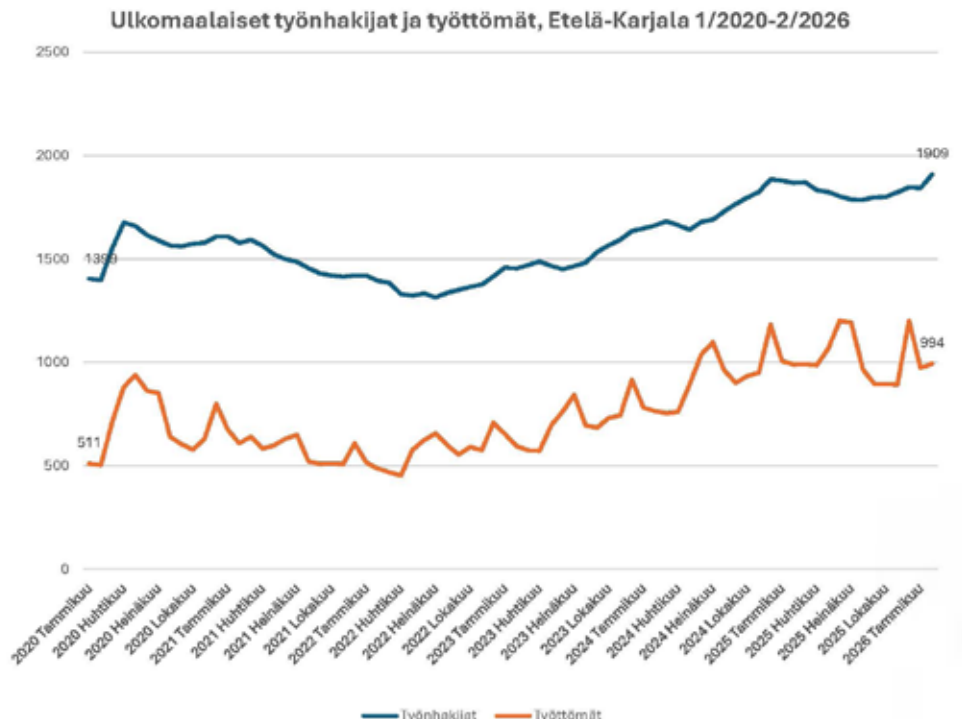
Ulkomaalaiset työnhakijat, Etelä- Karjala 2020-2026

Ulkomaalaisten työnhakijoiden määrä on nyt 2026 selvästi rakenteellisesti korkeampi kuin ennen vuotta 2024.

Ulkomaalaisten työnhakijoiden määrä on kasvanut kahden vuoden aikana +16 % ja +261 hlö ollen helmikuussa 1909 hlö.

Työnhakijoista työttömänä on nyt 52 % (sis. lomautetut). Työttömien määrä on kasvanut +27 % vuodesta 2024, mutta kasvu on alkanut jo vuonna 2023.

Ulkomaalaisten työttömien osuus kaikista Etelä-Karjalan työttömistä vaihtelee 12-16 % välillä.

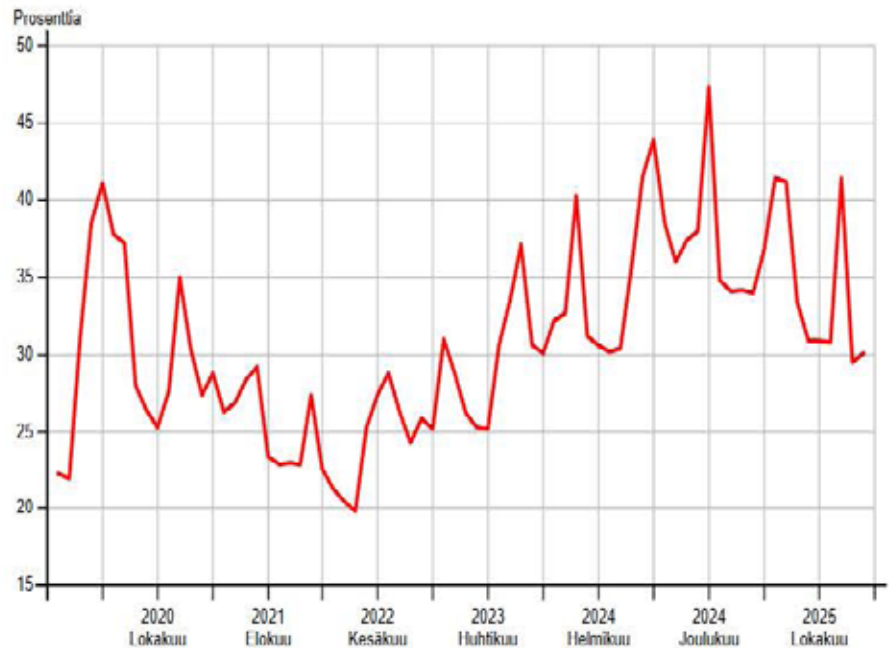
Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden %-osuus ulkomaalaisesta työvoimasta 2020-2026

Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden %-osuus ulkomaalaisesta työvoimasta oli helmikuussa 30,1 % ja vuosi sitten 34,1 % (laskua -4 %). Viimeisten vuosien aikana vaiheluväli on ollut 25-47 %.

Koko maassa osuus oli helmikuussa 2026 23,4 % laskua on -2 %.

Etelä-Karjalan työllisyysalueen vuoden 2025 vuosikeskiarvon luku oli koko maassa viidenneksi suurin.

Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden % osuus ulkomaalaisesta työvoimasta
Etelä-Karjala 1/2020-2/2026

Ulkomaalaisten työttömien rakenne ja sen kehitys 2024-2026

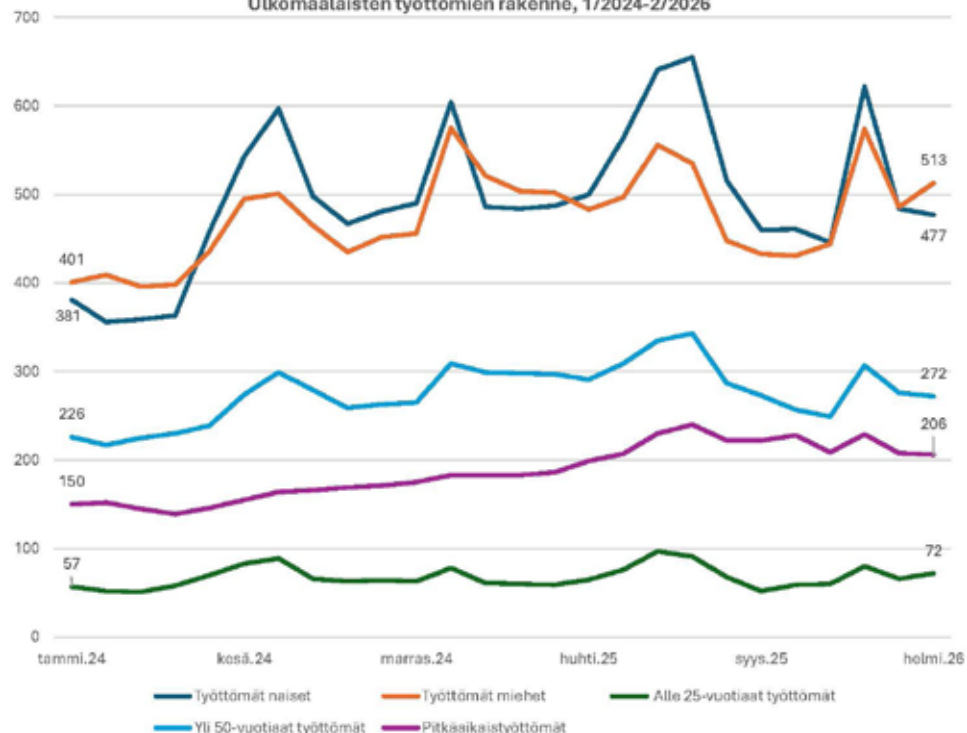
Tammikuusta 2024 helmikuuhun 2026 eniten on kasvanut pitkäaikaistyöttömyys (+37 %). Myös alle 25v ja miesten työttömyys ovat kasvaneet yli 25 %.

Vuoden takaiseen verrattuna tilanne on maltillisempi. Naisten ja yli 50v työttömyys on jopa laskenut. Kasvua vuoden aikana on ollut alle 25v (+20 %) ja pitkäaikaistyöttömien osalta (+13 %).

Viime vuosina ulkomaalaisista työttömistä on ollut EU-kansalaisia keskimäärin 12 %, heidän kuukausittainen vaihteluväli on ollut 9-18 %.

Ulkomaalaiset kansalaisuuden mukaan TOP 8 helmikuussa 2026; Venäjä, Ukraina, Iran, Viro, Nepal, Bangladesh, Sri Lanka ja Thaimaa

Ulkomaalaisten työttömien rakenne, 1/2024-2/2026

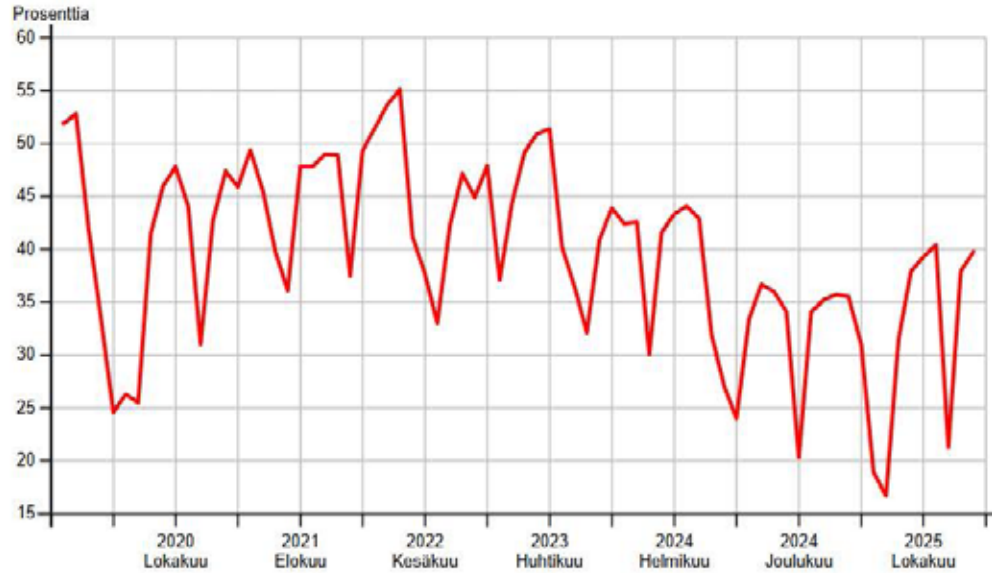

Ulkomaalaisten aktivointiaste Etelä-Karjala 2020-2026

Helmikuussa 2026 käytettyjä palveluja:

Työvoimakoulutuksessa	385
Valmennuksessa	Alle 5
Työllistettynä	33
- Palkkatuki ja valtiolle työllistäminen	28
- Starttiraha	5
Työkokelu	32
Kuntouttava työtoiminta	52
Omaehtoinen opiskelu	154
Työhönvalmennus	74

Ulkomaalaisten aktivointiaste laskentapäivänä
Etelä-Karjala 1/2020-2/2026

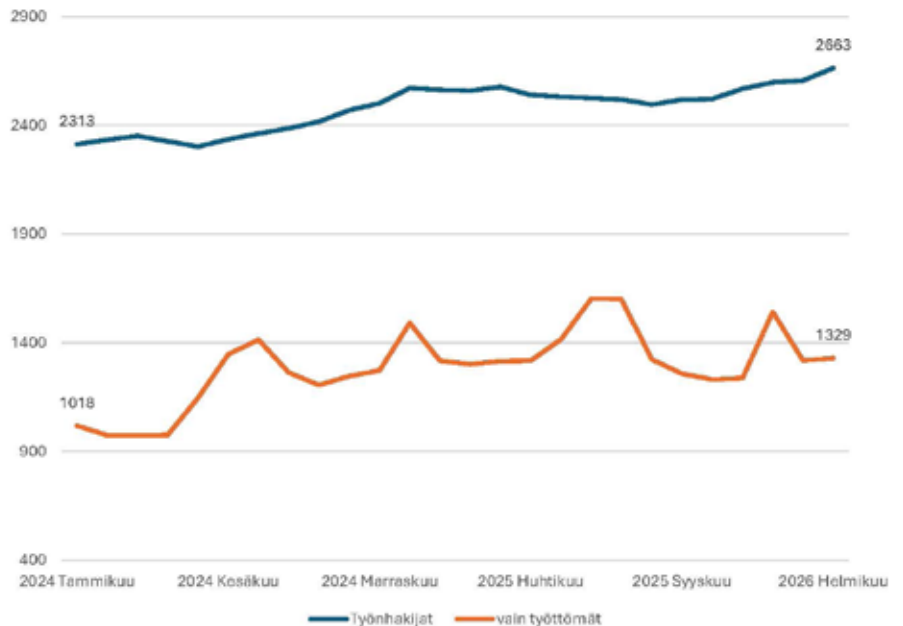

Vieraskieliset työnhakijat, Etelä-Karjala 2024-2026

Vieraskielisten työnhakijoiden määrä on kasvanut viimeisen kahden vuoden aikana 14 % ja 330 henkilöä ollen yhteensä 2663 hlö. Heistä 50 % oli työttömänä ja lisäksi 4 % lomautettuna helmikuussa 2026.

Yleisimmät kieliryhmät yleisimmästä alkaen ovat venäjä, ukraina, englantia, thai, farsi, arabia, viro, turkki ja bengali.

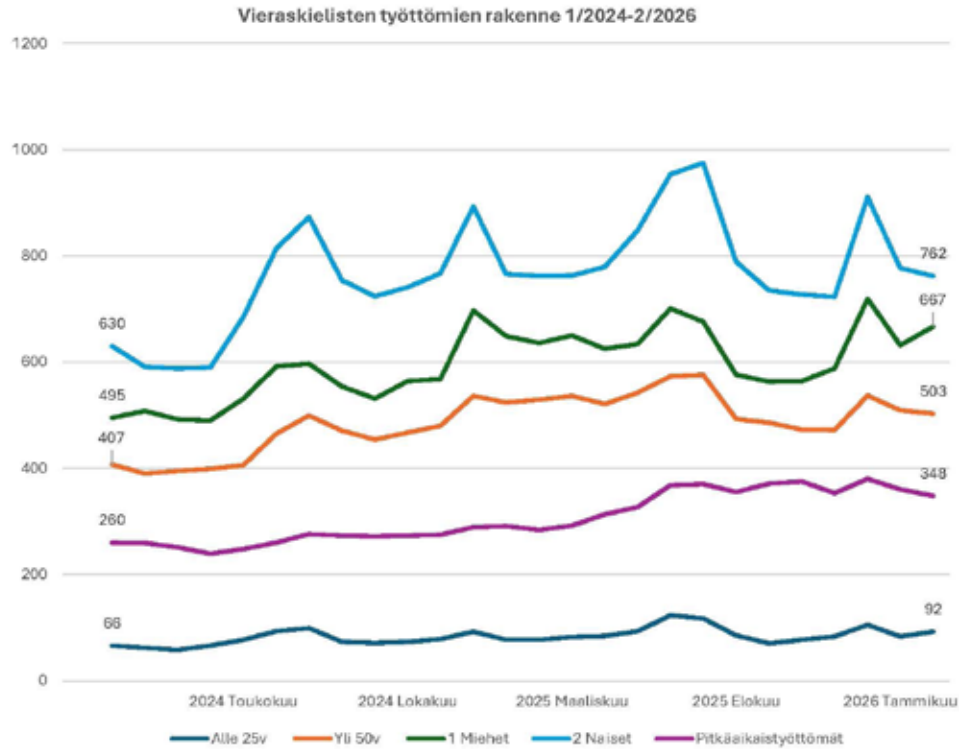
Vieraskieliset työnhakijat,
1/2024-2/2026

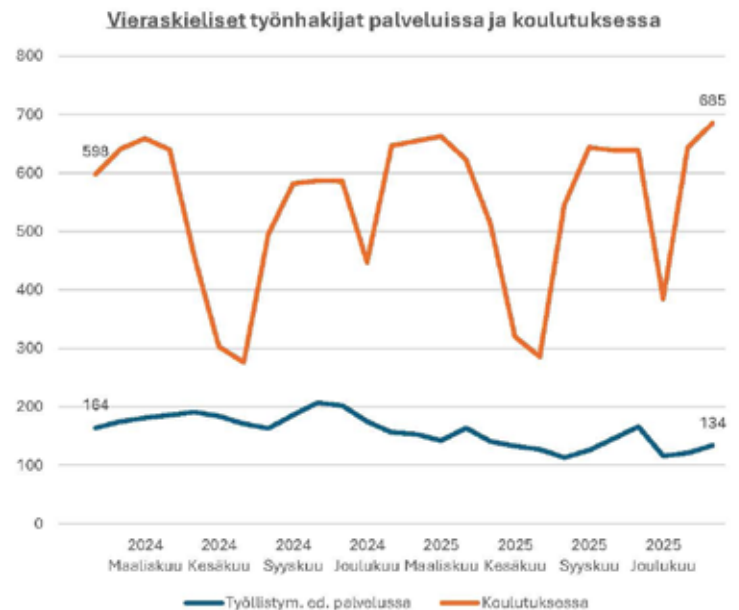
Vieraskielisten työttömien rakenne ja sen kehitys 2024-2026

Tammikuusta 2024 eli kahden vuoden takaa kasvua on ollut reippaasti kaikissa ryhmissä, eniten alle 25v (+39 %), miehet (+35 %) ja pitkäaikaistyöttömät (+34 %).

Suurin ryhmä ovat naiset, joita oli helmikuussa 2026 yhteensä 762 hlöä. Heidän työttömyys on samalla tasolla kuin vuosi sitten. Eniten vuoden takaisesta on kasvanut pitkäaikaistyöttömyys. Yli 50v työttömyys on laskenut vuoden takaiseen verrattuna.

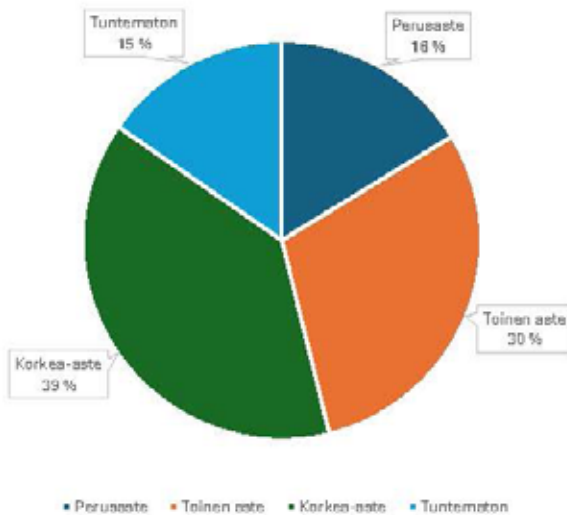

Työnhakijat palveluissa ja koulutuksessa 1/2024-2/2026, Etelä-Karjala

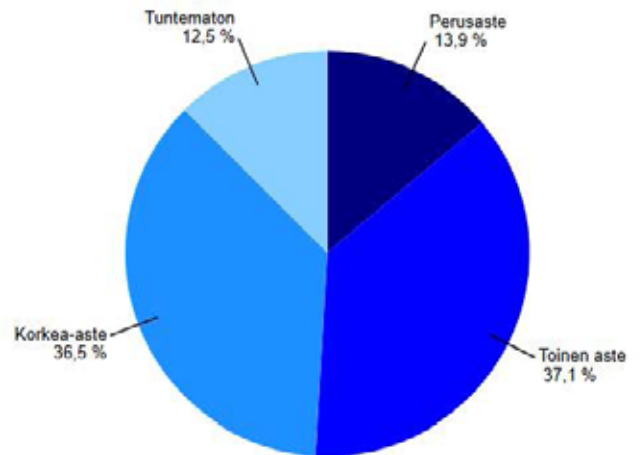

Työnhakijoiden koulutusasteet helmikuussa 2026, Etelä-Karjala

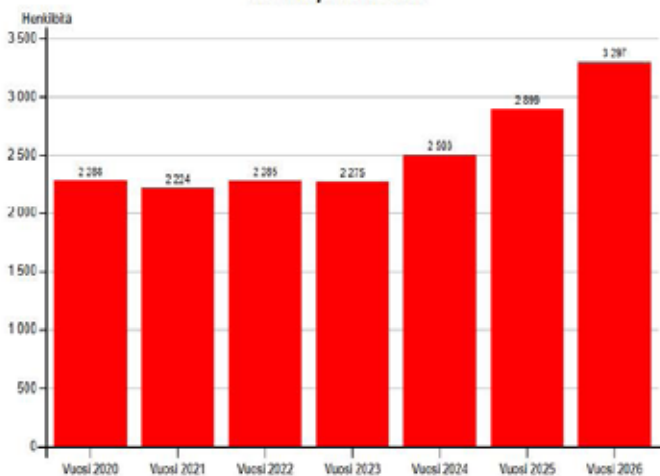
Ulkomaalaisten työnhakijoiden koulutusaste
Etelä-Karjala 2/2026

Vieraskieliset työnhakijat koulutuksen mukaan
Etelä-Karjala 2/2026

Ulkomaalainen työvoima
Etelä-Karjala 2020-2026

Virrat eri kestoiseen työttömyyteen ja ulos työttömyydestä
1-12/2025, Etelä-Karjalan ulkomaalaiset

LIITE 3 Pakolaistyön maakunnallinen toimintamalli

Turvapaikkahaun kautta pakolaisena kuntapaikalle:

Jos oleskeluluvan saanut henkilö on haavoittuvassa asemassa, ilman huoltajaa tullut alaikäinen taitarvitsee muista syistä tukea kuntaan muuttamisessa, vastaanottokeskus esittää ELY-keskukselle, että henkilö tulisi osoittaa kuntaan kuntapaikalle. Kuntapaikka tarkoittaa, että kunta järjestää asiakkaalle asunnon, avustaa palveluihin pääsemisessä ja järjestää asiakkaan tarvitsemat palvelut.

Kunta vastaa kuntasijoitusesitykseen myönteisesti kuultuaan myös hyvinvointialuetta.

Vastaanottokeskus välittää muuttajasta tiedon kunnan kotoutumisen edistämisestä vastaavalle viranomaiselle.

Kunnan kotoutumisen edistämisestä vastaava viranomainen auttaa asunnon saamisessa.

Muuttaja ohjataan terveystarkastukseen.

Lasten ilmoittaminen kouluun tai varhaiskasvatukseen.

Alkuvaiheen asettautumisen palvelut.

Tarvittava yhteistyö hyvinvointialueen kotoutumisen edistämisestä vastaavan sosiaalityön kanssa.

Mikäli muuttaja on työvoiman ulkopuolinen henkilö, hänelle laaditaan osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvio sekä tarvittaessa kotoutumissuunnitelma kotoutumisen kuntaviranomaisen toimesta.

Tarvittaessa kotoutumisen ohjaus ja neuvonta.

Turvapaikkahaun kautta tulleen omaehtoinen muutto/muualta Suomesta muuttava alle 3 v

Omaehtoinen muutto tarkoittaa sitä, kun oleskeluluvan saanut henkilö ei muuta kuntapaikalle. Esimerkiksi silloin, kun turvapaikanhakija asuu valmiiksi yksityismajoituksessa ja jää asumaan nykyiseen asuntoonsa, muuttaa oleskeluluvan saatuaan ystäviensä tai sukulaistensa luokse tai haluaa etsiä asunnon itse, kyseessä on omaehtoinen/itsenäinen muutto. Enemmistö oleskeluluvan saaneista turvapaikanhakijoista muuttaa kuntaan itsenäisesti.

Muuttajan suostumuksella vastaanottokeskus voi välittää olennaisia tietoja muuttajasta kuntaan tai muussa tapauksessa vastaanottokeskuksesta tulee antaa muuttajalle kunnan kotoutumisen edistämisestä vastaavan viranomaisen yhteystiedot.

Mikäli muuttaja on työvoiman ulkopuolinen henkilö, hänelle laaditaan osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvio sekä tarvittaessa kotoutumissuunnitelma maahanmuutto ja kotoutumisen tiimissä.

Vastaanottokeskuksesta muuttava ohjataan maahanmuuttajan terveystarkastukseen.

Tarpeen mukaan alkuvaiheen asettautumisen palvelut ja kotoutumisen edistämisen palvelut.

Muualta Suomesta muuttavasta henkilöstä voidaan saada etukäteistietoa lähtökunnan maahanmuuttajapalveluista tai asiakas voi tulla itse ohjaus- ja neuvontapalvelun kautta pyytämään aikavarausta.

Kiintiöpakolainen

Kiintiöpakolaisina Suomeen saapuvat henkilöt saavat pakolaisaseman ja muuttavat suoraan kuntaan asumaan.

Kunta tekee päätöksen vastaanotettavista pakolaisista ja aikatauluttaa vastaanoton Elinvoimakeskukseen kanssa.

Etelä-Karjalan kotoutumisen kuntaviranomaiset aloittavat vastaanoton valmistelun yhdessä kunnan kanssa sekä muiden tarvittavien yhteistyötahojen kanssa, esimerkiksi hyvinvointialueen sosiaalipalvelut ja terveystyöpalvelut.

Vastaanoton valmisteluun kuuluu asuntojen etsiminen vastaanottovan kunnan kanssa yhteistyössä.

IOM huolehtii matkanjärjestelyistä, SPR tiedottaa/kuulee kuntaa ajankohdasta.

Kotoutumisen kuntaviranomaiset organisoivat asuntojen vuokrasopimukset, sähkösopimukset sekä tarvittavan ja välttämättömän kalustuksen.

Ennen saapumista kotoutumisen ohjaaja organisoivat tarvittavat aikavaraukset, kuten DVV on kotikunnan rekisteröimistä varten, Poliisille mahdollista ulkomaalaisen rekisteröintiä sekä henkilökortin hakemista varten, Migriin matkustusasiakirjoja varten sekä terveydenhuoltoon alkuvaiheen terveystarkastusta varten. Hyvinvointialueen sosiaaliohjaus huolehtii etuuksiin liittyvistä etukäteisvalmisteluista. Lisäksi kotoutumisen kuntaviranomainen huolehtii lasten ilmoittamisesta kouluun ja varhaiskasvatukseen.

Saapumisen jälkeen alkuhaastattelu, alkuvaiheen asettautumiseen ohjaus ja neuvonta (koti, ympäristö), jalkautuva tuki viranomaiskäynneille ja muille aikavarauksille tarpeen mukaan, ilmoittautuminen työttömäksi työnhakijaksi.

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi sekä tarvittaessa kotoutumissuunnitelma/monialainen kotoutumissuunnitelma.

Perheen yhdistäminen

Pakolaisaseman saaneen henkilön perheenjäsenen on mahdollista hakea perheen yhdistämisen perusteella oleskelulupaa Suomeen.

Perheenjäseneksi katsotaan:

- aviopuoliso
- rekisteröity parisuhdekumppani
- Avopuoliso (jonka kanssa olet asunut avioliitonomaisessa suhteessa vähintään kaksi vuotta yhdessä tai teillä on yhteisessä huollossa oleva lapsi)
- alle 18-vuotiaan lapsen huoltaja
- alle 18-vuotias lapsi
- Suomessa asuva henkilö on perheenkokoaja

Jotta perheenkokoajalta ei vaadita toimeentuloedellytystä, oleskelulupaa tulee hakea kolmen kuukauden sisällä siitä, kun perheenkokoaja on saanut päätöksen hakemukseensa. Kolmen kuukauden määräajan laskeminen alkaa siitä päivästä, kun perheenkokoaja on saanut oleskelulupapäätöksen tiedoksi.

Hakemuksen voi panna vireille ainoastaan ulkomailla asuva hakija itse. Alaikäisen hakijan puolesta hakemuksen täyttää ja panee vireille hänen huoltajansa.

Perheenkokoajaa voidaan tukea hakuprosessissa. Usein hän käytännössä auttaa perheenjäsentään tekemään oleskelulupahakemuksen EnterFinlandissa (Maahanmuuttoviraston verkkopalvelu, jossa voi hoitaa lähes kaikki Maahanmuuttoviraston lupa- ja kansalaisuusasiat).

Perheen yhdistämisprosessi on pitkä ja usein perheenkokoajalle henkisesti raskas, joten häntä pyritään tukemaan prosessin aikana ja ohjaamaan tarvittaessa ammattilaisen antaman avun pariin.